

506/88

31

2

משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת התיק

מל' מופקד מס' 510 מ"ס

שם היחידה:

מחקיר מזון "באפר"

הנושא:

24.10.73 - 5.10.73

ענף - סיקור - צה"ל

ט ט ר ר

225 - הד

2826 - טל

אייר תשל"ז

מאי 1977

הנידון תחקיר מעוז בוצ'ק - נערך בתאריך 25.2.74

(הערות)
ל?

אנחנו היום נשחזר את הקרב על כוצר, מוצב כוצר שנמצא בגיזרה הירושלמית של מרחב החבלה, כאשר המוצב נמצא למעשה בחיבור בין האגם המר הקטן ובין

הצג המר הגדול, אחד המפורסם שהיו ניתנים לפחות בסניבה לעבוד, צרפה על שדה התעופה בירית ונמצא גם כן באיזור שמול ציר הגידי, יותר נכון ציר הגידי ביציאתו מערכה יבא כללית מיל האגם המר הקטן ובמרחק קצר יחסית ניתן להגיע גם למוצב הזה, זה המוצב הצפוני ביותר בגיזרה הדרומית, היה כזמן המלחמה במסגרת חטיבה, אחריות על חטיבה 14 וחתר סיקוד של גדוד 52 גדוד שריון 52, היה מאויש בעיקרון על ידי לוחמים מפלוגה מסייעת מגדוד 68 ועוד כמובן נספחים גם מפלוגות אחרות גם מיחידות אחרות וגם כאלה שקיבלנו אותם בקו מהאוגדה.

אנחנו נחזיר ונטמע מהמפקד של המעוז שהוא היה קצין המ"כ של הגדוד, צניקה ציפמן, היום ס"מ מסייעת, נשמע ממנו את הפרטים מהגירוס.

צניקה הגירוס זה יום רגיל, כולם מתכנסים עלינו על אוטובוסים וירדנו לאיזור

המאויג, כבלרזה ושם למעשה התחלנו, הגדוד כגדוד והפלוגה ככל בה, להתארגן לראת קבלת המוצבים בקו. רוב האנשים שאנחנו קיבלנו הם היו אנשים נספחים, אני מדבר עלינו על הבלרזה המסייעת, היו ריבאים נספחים מהגדוד, אישית לא הכרנו אותם ויהי הגב ד מכהינת הצירות, לגבי למשל הייתי צריך לקבל סמל למוצב והגיעו שני סמלים זדטים לא הכרתי אותם, אחד מהם היה חנור אייברזל והייתי אמריים ברנס *אז* כמו שוק היינו גריבים לבחור, דמיון הזה נראה לי הוד יותר אז לקחתי אותי. יותר מדי זמן להתארגנות לא היה הסיפור ייחודי יהלך נעשה די במהירות ודי בלחץ, כלומר מצד אחד התחלנו לציות את דגו מים למוצבים בכדי לאייש אותם, מצד שני עשינו איזו חיכוכיה עבודה איך להתארגן מכהינת שאנשים יתאמרו, נכנס לנו גם סיור של מסייעים באסג, בערי נדסה לי עיר היה *בלרזה*, הוא נתן לנו חדודיך לפני כניסה לקו כי שכל העבודה נעשתה די בלחץ. לניחת *ההענות*, לפחות בבוקר עשינו סיור בקו, המכניים, אחרי הגירויים *גב* ירדנו את החסמים *המסייעים* עם הסמלים ירדנו לחפש את המעוזים.

יום אחרי זה בנזקק הגיעו החיילים והתפילה היחה מאוד קצרה, סך הכל בת פחות מ-24 שעות. אישית, לגבי זה לא היה כל כך מרגש כי שנה לפני זה אני כבר הייתי פעם אחת בקו כך שזה היה מוכר לי כל הנשוא הזה, אני מבין שמפקדים שמעם ראשונה היו בקו אז כל הנשוא הזו די הקשר עליהם.

אנחנו קיבלנו את החיילים, הגיעו החיילים למחנה בבוקר הכנסנו אותם דבר ראשון לסיוור להכרה המערז והסמל איתי והגיע איתי גם מ"מ נוסף זוהר סכירסקי, קשינו כבר צירות מי יאייש מה ולכי זה הכנסנו את הלוחמים. למשל האנשיכ שראינו שהם טובים יותר בתצפית נראה לנו שמתאימים יותר הכנסנו אותם לבונקר מס' 3 הכונקר הזה איש את עמדת התצפית, הרגמים נכנסו לבונקר מס' 2, עמדת ה-81 היחה ליד בונקר מס' 2, שאר הלוחמים נכנסו לבונקר מס' 1 הוא בונקר השער, ז'ילי. החובש חשש את מקומו בתאג"ד; הרוסא היה לנו בתאג"ד, יעקב ההחיל לקבל תידרוך על מכשירי הקשר שהם היו די מסובכים אני חושב גם לגביר, כך שנכנסנו במהירות די רצינית לשגרה, כאשר אנחנו למדים בשלב א' את העמדות, ההעלות, את הבונקרים ואת האמצעים שייש לנו זה בטלח הראשון. אחרי כך בהמשך היו תירגולים נדמה לי שבאותו ערב כבר קשינו תירגול ראשון של כוננרת כפיגה ושל כוננרת פשיסה (אם אני טועה יכולים להקן אותי) וכנסנו למשטר עבודה.

המוצב עצמו זה קצת טכני, היה קצת מזוהם אבל כנראה שכל כוח שמשאר לכוח השני אז הכוח שמקבל יש לו את אותה טענה, אחרי שאפי התלבט אל האנשים ישר התחילו למדק את המוצב, אנשים התחילו לצעוק קצת למה. לא עזר להם ורהחלנו למדק את המוצב ולנקות אותו, לנקות את הנשק ולנקות את התחמושת, אני זוכר שמגאנו לג'ים שהקנה היזרבי טכור להעביר בו חומר, על הנישאים האלה אנחנו הקמדנו מאוד שזה יהיה בסדר. זה לג'י הכניסה.

אולי חרתיב עד גמר ראש השנה, זאת אומרת מיום שלישי עד יום ראשון, ואחר כך נעשה סיכום מיוחד על שביע לפני המלחמה.

בטיקה בטיקה בטלח ראשון שנכנסנו היחה, אנחנו איישנו קודם כל לגבי עמדות, איישנו

שלוש עמדות בלילה פשוט שהיו לילות חשוכים, אז עוד לא היחה כוננרת אבל הלילות היו חשוכים איישנו עוד עמדה אחת שזו עמדת שער, עמדה מס' 8, עמדת התצפית עמדת 7, זה בלילה, ביום איישנו שתי עמדות נ.מ. אחרי כך דרשו מאיינו יאייט עוד עמדת נ.מ. אחת, זי איישנו את עמדת נ.מ. מספר 1 וזו גם עמדת שער, עמדת נ.מ. מס' 8 ועמדת נ.מ.

סך הכל מבחינת אחזקה היינו בלחץ של עבודה די רציני, א' משרם שממספר התקן של אנשים היינו בתקן של זמן רגיעה, והטילו עלינו מדי פעם משימות נוספות, כלומר אם באופן כללי אייטו שהי עמדות בלילה ושהי עמדות ביום מה ישר יש עמדת לילה ועוד עמדת יום זה דרש מאנשים שיטמרו ירח.

ההלנו לבצע סיוורים יום כן ויום לא, גם הסיוורים האלה הוציאו כ-9 אנשים מהמוצב כל סיוור כזה, היות והיו בעיות של רכב שהוא היה במצב לא תקין, זה חשש, הסיוורים האלה ת משן את האנשים משרם שהיינו עולים על זחל"ם הזחל"ם היה מקולקל היה לוקה זמן עד שהיינו מתגברים על הבעיה, הסיוורים האלה לקחו די הרבה זמן וכך שבשאר העבודות היינו די דחוקים מבחינת זמן זו היתה ההתרשמות שלי, כמעט לאנשים לא היה זמן פנוי לנו, אני זוכר שבשלושה ארבעה ימים הראשונים בתוצאה מהמחנה אנשים, נאמר, התחילו לקטר ולא היו כל כך מבסוטים הזכרה וזה הגיע אפילו עד לסג"ד הגדוד וכא לראות מה קורה, הסתבר שהיו לאנשים קצת בעיות השתלנו לנטרל את הבעיות ולאט לאט משנכנסנו גם לשיגרה אז מצב רוח השתפר דמורל התחיל לעלות ואנשים קיבלו את זה שצריכים לעבוד בלחץ, אם אני עושה הטוואה מהשנה ומלפני שנה כשהחזקתי מעוז אז עבדנו הרבה הרבה ירח קשה בלי שום יחס לעבודה שעבדנו לפני שנה.

היה לנו בימים הראשונים עוד ל.ל.ל.ל.ל.ל. וזה החסימה על הכביש וזה גם העמים אותם.

צביקה ברור, היו לנו כל מיני דברים פה חסימה ורש אכטחה וכל זה יצר לחץ של עבודה, משרם שאנחנו אני אומר היינו מעט אנשים, היינו סך הכל 17 לוחמים מהגדוד שלנו, ממפקדה הגדוד לא הקלו עלינו במיוחד ונאמר שאלה שהיו צריכים לדאוג לאחזקה הטוטפת של המעוז מהאוגדה הם עוד הקשו עלינו, כלומר שלחו לנו גמטוריסט שיגר בכוונה בעיות ובמקום להקל עלינו אז הם עוד יצרו קשיים, כלומר נתנו לבחור הזה גיבוי, היות והיינו מספר טועט של אנשים אני דרשהי שגם אנשים שלא באו איתנו אורגנית יעשו את כל העבודות כמו כל אנשי המוצב, לא היו במוצב הזה אנשים מסוג א' ואנשים מסוג ב', וההרגלים שמה היו שאנשים שמגיעים ממפקדה האוגדה הם את העבודות השגרתיות, לא מכצעים, כלומר גנרטוריסט כזה הוא קם ב-08:00 בבוקר לוחץ על הכפתור של הגנרטור ואם לא שומרים עליו אז הוא אפילו לא בודק שטן, וב-20 00 בערב הוא הולך ומכבה אותו, הוא לא היה מוכן להשתתף בסיוורים לא היה מוכן להשתתף בעבודות מסכת וכל מיני דברים כאלה.

היו לנו שניים שלושה חברה כאלה, היה לנו איש הנדסה שהוא היה חבלן, גם הוא לא רצה לעבוד, היה לנו גשש הוא היה בדואי, טגנו לא לחצנו עליו במיוחד, בכל אופן נאמר שההרגשה היא שמפקדת הקן לא עזרה לנו להתגבר על הבעיות שלנו בתוך המוצב, ואם הבעיות פתרנו לבד. חוץ מהקשר שהיה בסדר.

נשמע עכשיו על מספר ימים הראשונים, כרגע אמה רוצה להוסיף עוד משהו i.v.
מה שיש לי להגיד מה זה מיום הגירוש הראשון שהחלנו למעשה זה ברנס:

הפעם הראשונה שירדתי למילואים בגדוד 68, צורת גיוס הגדוד אני לא יודע אם היתה נכונה אכל כל מי שבא ישר מהבית עם בגדי אזרח אז ישר הוא עלה על בגדי עבודה, החתימו על ציוד ועלה לאוטובוס. ההתארגנות הראשונה שהיתה, היא היתה בכלרזה, רק שמה החלנו להתארגן החל מחיילים, הכרת החיילים והמפקדים ושמה התארגנו. ירדנו ביום ראשון לכלרזה, הגענו כ-18:00 בערב ושמה החלנו להתארגן שלמעשה ביום ראשון לא היתה התארגנות כמו שצריך היות ולא כל החיילים הגיעו ביום ראשון.

קיבלנו פקודה על ידי המג"ד ביום ראשון, לאחר מכן קיבלנו פקודה על ידי המ"ט של חטיבה 275 בכלרזה, שלגבי המוצב כנצח וליטרף, זה לא היה חירוני היות ואנחנו היינו מתוכננים ללכת לגיזרה הדרומית. ביום שני ירדו חלק ממפקדי הגדוד לסיירד כקר כשהכירו את כל הגיזרה, חיילי הגיזרה הדרומית נשארו ואנחנו ירדנו ביום שני לגיזרה הדרומית. בגיזרה הדרומית הגענו לטסה, בטסה קיבל אותנו סמג"ד 52, הגענו בסביבות 19:00 לפנות ערב ולמוצבים נכנסנו רק כלילה על ידי סמג"ד 52, ושמה המחין לנו המג"ד כמוצב לינרף. במוצב ליטרף קיבלנו פקודה על ידי המג"ד 52, עמנואל ^{המג"ד}, קיבלנו סמנו את כל הפקודה בצורה מלאה מה מתוכנן בקר ומה דורשים מאיתנו גם בליטרף וגם בכרצר. האמת היא שהיינו מוגבלים בזמן נכנסנו ביום שני כלילה ולקראת יום רביעי כבר היה ערב חג. עוד נקודה יש לציין מה שחטיבה 14 בדיוק בתאריך זה היתה מתוכננת לעזוב את הקר וזה פגע מאוד בהתארגנות ישל המוצב וכל החיילים, היות והיינו כפופים לגדוד 52 אז כל מה שהיה דרוש לגבי המוצב הן בגיזרה ^{הדרומית} לגבי החיילים, לא קיבלנו היות והיה הכל סגור ואמרו כל מה שחדשו זה כבר יחול על חטיבה 401, אז זה פגע הרבה מאוד בנושא ההתארגנות וכל מה שביקשנו ביומיום הראשונים כמוצב לא כעל.

פקידה של המג"ד תמיד היתה מתקשרת למוצב להודיע, מה היא צריכה, ומה אנחנו צריכים מהמוצב זה לא עזר שום דבר, זה אמרנו לה שתכתוב את זה באותיות של קידוש לבנה שטום דבר לא זז מה בקר ושהמג"ד היה רצוי שיכנס אלינו ויטפל בנושא הזה. אחרי שקיבלנו את הפקודה מהמג"ד מפקד המוצב ואני הלכנו לכיוון כנצח לקחו אותנו עם רכב בליווי זחל"ם של ליטרף, שהמג"ד עדיין המחין בליטרף, נכנסנו למוצב והחלנו כחטיפה כבר ביום שני כלילה.

ביום שלישי לסגרת בוקר המשכנו בהחלטה, מפקד המוצב עם המפקד, הסמל עם הסמל, כשייש
 לציין שרמת המוצב היתה ירודה מאוד יחסית למה שהיתה קיימת בקו גיזרת החפלה, טמפ צ"ס,
 בונקרים, כל נושא המבצעים וכלה במנהלה היו סתחת לכל ביקורת במוצב כרצו. התארגנו
 כיבלנו את זה בכל צורה שהיא, המפקד מוצב התארגן, אני קצת הקטיתי בנושא הזה החל בהתימה
 וכלה בקבלת המוצב. חיילים הגיעו ב-12 00 בצהריים על ידי קצין המרגמות, חולקו לשני
 המוצבים, חלק ירד בכרצו חלק ירד בליטרף כשהיילי כרצו כולל ליטרף קיבלו פקודה על ידי
 המג"ד במוצב ליטרף, לאחר מכן הגיעו אלינו. קיבלנו אותם יום התארגנו העלינו חיילים
 לעמדת הצפייה, חילקנו אותם לפי בונקרים וקיבלנו את המוצב לידיים.
 מפקד המוצב לקח את כל החיילים כשכל הציוד היה כרוץ ואירגן אותם, עשה להם הכרת המוצב
 והכרת השטח, שאני במקביל גומר את נושא ההתימה עם הסמל ומקבל את המוצב לידיים.
 לאחר מכן התארגנו, הכוח שהיה לפנינו עזב את המוצב, מפקד המוצב שלנו שוב מארגן את
 הכוח, שוב הצפיות, שוב הדרכה בשטח, פארגנים את החיילים בתוך בונקרים לפי פתחים, לפי
 עמדות ולפי עמדות השפירה. מפקד המוצב עושה חירגול יום, לאחר מכן מתארגנים, אוכלים
 ארוחת צהריים ב-14 00 ארוחת מקומות ומתארגנים להמשך יום, סדר יום. מפקד המוצב עושה
 חירגול לילה עשינו ארוחת ערב והמשכנו ביום רגיל.
 עוד דבר שאפשר להגיד מה שכל הכלי נשק החל במג"ם וכלה באס.אל.אס. כל מה שקשור לנושא
 המבצעים היה מתחת לכל ביקורת. למחרת ביום נכנסנו לפעילות חזקה מאוד, יום דחוס עבודה
 מלאה עם לחץ חזק מאוד. עשינו את כל הזכרים האלה ועברנו לסדר יום.
 עוד נקודה שיש לציין פה שאף אחד מבדוד 52 לא בא לבקר את ה'דוד כארבעה הימים הראשונים
 שיטכנו בקו החפלה. ישננו שם ארבעה ימים, לא בא לא הסמ"ד, לא מג"ד אף אחד, הראשון
 שבא לבקר אותנו בקו זה היה המג"ד שלנו אמיר, הסמ"ד ביקר ביום שבת (יש תיורן) וביום
 שבת עצמו או בהג ביקר אותנו אמיר, ולעמיר העלינו את כל הכעיות ויש לציין שהוא הזיז
 את כל העסק עם מג"ד 52 ושהוא טיפל בזה לאחר שהוא לחץ עליו חזק שהגיע בזמן שיבואו
 לראות מה קורה במוצבים בגיזרה הדרומית.
 זה למעשה היה עד יום שבת, ביום שבת התארגנו החלנו לחזור לשיגרה של יום יום וביום
 ראשון היה חג, טוב היו סירורים יום כן יום לא, זחל"מים לא היו הקינים, היה פגב שזחל
 שלנו לא היה תקין היו צריכים להביא מהמוצבים שהיו בגיזרה הדרומית, טוב גם הזחל"מים
 שלהם לא היו תקינים עד שהגענו למצב כזה שזחל היה גרין להגיע ממיצב המזח עד למוצב
 שלנו מרחק של כ-30 ק"מ בכדי שזחל יזוז ויעשה את הסיוור.

כל זה דק וכל זה גרם לכך שסיור היוס של 11 ק"מ שהיה צריך להיות בשעות הברוקר המורדמות, הסיור היה יוצא ב-11 00 או בשעה 10 00 בשעות החום המזקות בסיני.
עוד נסודה שיש לי להגיד פה לגבי החיילים. לפי דעתי אם פלוגה יורדת או גודר נורד, אז היה יוצא שהמפקדים ירדו עם החיילים שלהם ולא ירדו חיילים מפלוגה אחרת עם מפקדים מפלוגה אחרת, למה זה גורם לחיכוכים בין המפקדים לבין החיילים עצמם, אז את הדבר הזה, להבא לפי דעתי צריכים לארגן ולהכין כמו שצריך מפלוגה חרד עם המפקדים שלה וחיילים עם המפקדים שלהם ולא יהיה בעיות עם הנרשא הזה.

גדוד 68 היה רגיל למוצאי חבקה, הרכבה בתעלה הוא לא היה. אז כשנכנסתי למרצב הרכבה חיילים ערערו על הנרשא הזה שכל מה שקורה פה במוצב זה לא אותו דבר והם לא היו רגילים לפגילות הזאת. אז לפי דעתי אם גודר לא ירד אף פעם לתעלה אף שלא כל החיילים היו בתעלה אז יש להרגיל אותם לאמץ אותם לנרשא הזה, וזה לא היה פה וזה גרם להרכבה בעיות כנרשא הזה פה.

עד יום שבת לשבוע הראשון שלנו, אם משהו מהחיילים רוצה להוסיף? י.מ.
החומר
(11/11)
כך אני רציתי רק להעיר דבר אחד לגבי העמדות והתעלות, אנחנו מצאנו אותם כמצב פתחת למרזנה, עד כדי כך התעלות ממש התמוטטו פנימה וזה

היקשה, היו מקומות למשל ממונקר 2 עמדה 3 לא יכלה לעבור עם הגור עליך, עד כדי כך התעלה הייתה צרה וזה לא דבר שטעון היקרון על ידי הוספת שקים או החלפת שקים זה ממש בניית התעלות מחדש. העמדה מרגמות אני הייתי מש"ק מרגמות, עמדת מרגמות כבר לא הייתה עמדה היא הייתה שלוחה לבטרי היא הייתה שלוחה כלפי החצר ה שפניה שלה הייתה הסומה לבטרי בחול, התמוטט בכלל הייתה כפרחק של איזה כמעט 100 מטר וזה באמת אחרי זה הקשה עלינו מפני שהבונקר התמוטט הוא ליד עמדת השער ועמדת המרגמות היא מהצד השני של החצר. אלה דברים שאני חושב שהם זה ליקרי בתכנון של המוצב הזה. ולי הייתה הרגשה ואני חושב שלא לכולם, להרכבה חברה הייתה הרגשה שהיות והקו הזה מוחזק על ידי השריון אז קיימת הזנחה לגבי כל מה שקשור לאנטי החי"ר שיושבים בקו.

אני הייתי רוצה רק אם כבר לרדד נגע בנרשא מזה לא הייתי רוצה להיכנס אליו אבל מוכרחים פה לעשות השוואה קטנה בין אחזקת קו בכקעה לבין אחזקת קו בתעלה מזה שני דברים שונים.

הנרש הזה לא שייך ישירות למוצב כרצף אבל יה נרש כללי טאני לא יודע אם מישהו טס
 אז הדעת עליו. אחזקה קו בכקעה לפי ד"ר יה נעשית בצורה הקלקית ביותר. למוצבים
 יש מפקדת בקעה שהיא דואגת למוצבים, יש שמה אנשים שאי-ראים לצירוף הטכני שנמצא במוצבים
 ויש הרכב מאוד ציוד טכני. גדרו יורד למפקדת גדרו ומאייש את המוצבים כך שהחייל שנכנס
 למוצב בכקעה הוא מרגיש שהוא חייל שנמצא בתוך מערכת מחוזקת, כלומר איך שאיה נכנס
 מגיעות כל החוליות הטכניות בודקות שהפריטים בסדר, מפקדת הגדרו בודקת אותך שמכחינת
 רמת הכוונות שלך אהה במצב א'-א', ואתה מחזיק מוצב בכקעה בצורה האידיאלית ביותר.
 כחעלה המצב הוא שונה מטוס שמפקדת גדרו שריון צריכה להחזיק מספר מוצבים, לאותו גדרו
 שריון יש את הסנקים שלהם עם כל הרכב שלהם עם הכעיות שלהם, ברור וטבעי שקודם כל המג"ד
 שהוא מג"ד שריון הוא יטפל בכעיות שקיימות בתוך הגדרו שלו ואחכנו נתקלנו בזה באמת.
 מג"ד 52 היתה לו פלוגה אחת באימונים ושאר הפלוגות בקו, היו בעיות של רכב שלו, היו
 בעיות שהוא היה צריך להתייח עם הטיבו 401 את הקו לא היה לו זמן לטפל באחזקת המוצבים.
 היות ולא היינו עם מפקדת גדרו שלנו לא היה מצידנו מי שילחץ על חוליות טכניות שהיו
 צריכות להגיע מהאוגדה ולשפר דברים להזיז דברים לא יכולנו להפעיל את ההנדסה, מכחינת
 צלם אס.אל.אס. כנות למג"ם נ.מ. שלא היו בסדר כל מיני פריטים, לשפר את העמדות ואת
 החעלות, הרבה מאוד פריטים לא הצלחנו להזיז אותם עם הרצון הטוב ביותר שלנו מטוס שהשיטה
 לא היתה נכונה להחזקת הקו הזה.

יש עוד נרש אחד. בכקעה מטאפה נכנס למוצב אתה טס לב שמכחינה מכעעית זה שתכנן את
 המוצב מטחול לענות על כל הכעיות, כלומר אם הוא חושב שיתקפר אותך מנקודה חלשה הוא
 מחזק את אותה נקודה על ידי מיקוש על ידי גדרות, אם הוא חושב שהאוייב יציב רתק על
 גבעה מסויימת אז הוא ישים שמה מילכודים והפעלה על ידי הפ"מ שיכול להפעיל את זה מתוך
 המוצב. כל הדברים האלה אנחנו לא נתקלים בהם כחעלה. יש גדר יותר טובה, פחות טובה עם
 קצת מיקוש אבל אמצעים נוספים, או למשל אם ניתן לכם דוגמא, במוצב שלי הנקודה החלטה זו
 היתה הכניסה דרך השער לא נראה שניסו לחזק את העמדות ממול או את הגדרו ממול, זהו
 באופן כללי.

Handwritten signature/initials

אני רוצה להוסיף על הכניסה לקר מבחינת האחזקה של המעוז והתירגרות. לדעתי הכעיה שבאחזקת הקר על ידי גדודי השירון זה לא בהכרח שאין להם זמן או שאין להם חשק להתעסק עם המעוזים פשוט אין להם מספיק את היכולת והשימה לב שאנשי הי"ר טמים לב למעוזים, הם פשוט חוטבים שאת המעוז, הם לא מתייחסים כל כך למעוזים אלא אצלם המעוז הטוב ביותר הוא הטנק. יכול להיות שהם צודקים מבחינתם אבל לאנשים שיושבים במעוז ועומדים להיכנס באיזה שהוא שלב למלחמה צריכים לדאוג בצורה הטובה ביותר. לגבי הכלים והאמצעים במעוז אני רוצה להעמיד כמה דברים על דיוקם. אמרו שהמעוז לא הוחזק טוב, אני יכול להזכיר שהיתה ^{מב}אקציה נ.מ. שבורה למשל וזה הדבר הראשון שבלט לעיני שגם כשאני נכנסתי לקר אני באתי לקר עם הסמג"ד של גדוד 52, אני סופחתי יותר מאוחר היות ואני קצין מל"מ מילואים, וכשהגעתי איתו לקר עשינו סיור במעוז, אח"כ אני אפנה לאספקה המקצועי המבצעי של הסיור הזה, אבל ראינו שבמעוז חסר כמה ^{מב}לנת נ.מ. שבורה, המרגמה 81 לא היר לה מוטרה כיוון וקשה מאוד להפעיל אותה, עמדת פריסקופ, בכל מעוז כמעלה יש עמדת פריסקופ, שלנו או שהיא לא היתה או שהיתה מונחת בחצר מפורקת, אני לא זוכר בדיוק, מרגמה 52 מ"מ שהיתה צריכה המקור היחידי שלנו תוך 81 לתאורה לא היתה בסדר, הזחל"מ של המעוז שהיה המכשיר העיקרי לפינוי הנמנעים שלנו אז הוא לא עבד, כל בוקר הוא היה נחקע כשביל הסיור, הדגש שלנו היה לגבי אחזקת הקר בגלל הסיורי בוקר אנחנו פשוט רבינו שיהליפו לנו אותו בגלל הסיורים, אבל למעשה התפקיד המבצעי של הזחל"מ בראש וראשונה פינוי פצועים, וכמקרה וקורים כאלה דברים הוא לא היה מסוגל לתפקד. אח"כ היה נקודת העמדות והבונקרים. היה למשל בונקר שהיתה לו יציאה חסומה, הבונקר הזה אפנס לא התחשטנו בו בזמן הלחימה כי הוא היציאה השניה שלו נחסמה ואז אי אפשר היה להשתמש בו וזה פשוט הגביל אותנו מבחינה השימוש בבונקרים ובכך פגע מאיתנו שימוש בכל הצד הצפוני מערכי של המעוז, ^{מב}לנת בונקר מס' 4. לגבי תידרוך מבצעי, המעוז הזה כמו שאפשר לראות בשרטוט גם כן מחרטמים ^{מב}מ"טמבקר בו, הוא עצום הוא מעוז גדול מאוד, יש בו טובה פנימית, זאת אומרת חצר פנימית, והקשת של העמדות היא רחבה מאוד, מסט מאוז גדול מאוד, לי מסבט ראשון כשאני נכנסתי אליו היה נראה שפסטר האנטים הוא מועט מאוד פשוט לא מספיק לאיים את כל העמדות ואני הייתי פעם ראשונה בקו התעלה, זה פעם ראשונה שיצאתי לבילואים ולפני זה גט לא שירתתי בתעלה ופשוט לא היה לי מספיק נסיון, והסמג"ד של גדוד 52 שעשה איתנו סיור במעוז בכלל לא התייחס לנושא של תיפקוד העמדות והתעלות ועמדות הלחימה בזמן לחימה.

אחר כך מטישבהי עם צביקה ותיכננו את אירוש העמדות בזמן לחימה אירוש הכונקרים אז פשוט מחוכר ידע או מחוכר ניסיון אנהנו איישנו יותר מדי עמדות הענין הסתדר אננס שכא *מיר המג"ד והוא יעץ לנו, או הורה, לאייש רק 4 עמדות ואז יצא שהיו מספיק אנשים שיהיה מספיק כוח אש לכל עמדה. זהו פחות או יותר בכניסה לקר אנהנו המסכנו, פשוט כל הכניסה לקר נראתה מאוד שגרתית הלכנו לקראת חיי סיגרה, אחרי יומיים שלוש של לחצים קטנים פשוט התחילה השגרה של חמישה עמדות נ.מ. ביום, עמדות הצפיה ועמדות היצוניות כלילה (שאר ח"י סיגרה של מעור.

מישהו מהלוחמים רוצה עוד להוסיף לימים הראשונים
 כשהיינו במצוץ אז כשירדנו שם להשתלמות חובשים, היה שם קצין חובשים
 חטיבתי אני לא יודע מי זה היה שכא לחת לנו הידרוך, אמר שאנהנו
 מביקים למעוזים לא לנגוע בארגוני חירוס וארגוני טיפולים יום יומיים, מיד עם כניסת
 הקו הם יחליפו לנו אותם. כשהגעתי לכרצ'ר פתחתי את ארגז הטיפולים היום יומי היה ריק
 דגמתי ולא היה בו שום דבר אפילו מדחום לא היה שם, דיווחתי על זה למרפאה של מיתלה
 ואמרתי שקיבלתי הוראה לא לנגוע בזה שאני מקבל ארגז טיפולים חדש, אמרו לי אל תבלבל
 לי את המוח כמה שיש לך תשתמש, אמרתי איך לי שום דבר, יגיע אליך, לא הגיע אלי עד
 ערב יום הכיפורים שאני יצאתי לחופש. לא היה שום דבר היינו צריכים פשוט מורד להשתמש
 בחרמיל של הרופא כדי לשפל בכל מיני דברים שזה היה רק לשעת חירוס.

אברהם כהן: בעצם העובדה שלמוצב הזה שכל העמדות פתוחות ישני אנשים בשעת מלחמה,
 שצביקה ועוד אדם לאומדים בהצפיה מספיק בשעת הפגזה, זה לא מספיק,
 אז העמדות הפתוחות האלו כל פעם שיש הפגזה כוננות ספיגה נכנסים כולם לכונקרים ונשארים
 רק שני אנשים בהצפיה לדעתי זה לא מספיק אז יש עמדות סגורות אז יכולים להישאר מכל
 צד, כל העמדות פתוחות היר.

שרדכי רנד: כשהיינו בסירר לא יצאנו לחופש ולא... אז פשוט מאוד צריכים
 לחת חופש.
 כהן יוסף: מ"כ, נקשר למה שהוא אמר כהן אברהם לעמדות הפתוחות אז היינו אחרי
 הפגזה מ... שהנשק היה כופל ארצה כתוצאה מההפגזות ואז היה
 אחר כך דשה לדעת (אם) אורה.

ijm

אני בכמה מלים רוצה לסכם את הימים האלה, וככך כך, זה נכון שאנחנו
 נכנסנו לקר בצורה חפוזה מאוד כיוון שהמפתח היה שכיום רביעי ה-26
 לחודש צריך להחליף כבר גדוד מילואים שיצא הכיתה, כיום רביעי כבר היה צריך לצאת
 הכיתה, כך שכיום שלישי היינו צריכים להחליף אותם, ואם רק ביום ראשון בערב הגענו לבלוזה
 ברור שלא היה מספיק זמן, לפי המקודרת והתקנים הרגילים של צה"ל להתאמן ולהכין את
 עצמנו, גם להכיר את המעוזים, גם לאמן את החיילים יותר טוב, וגם לאמן את המפקדים יותר
 טוב. ומשום הלהץ הזה, שהוא בהחלט להץ כדיעבד להץ לא טוב, אנחנו נכנסנו למעוזים כפי
 שאתם פה תיארתם בצורה לא מספיק מקצועית וזה הטיל עלינו עול גדול בעיקר בימים הראשונים
 להתאמן הרבה, לארגן הרבה, להשמיש את כלי הנשק ולהיות מוכנים, כמו שצריך, למלחמה לטרות
 שאיש מאיתנו לא חשב על מלחמה.

גם לפי התקן היינו מעט מאוד אנשים ואשר באותה תקופה אנחנו לא ירדנו כל הגדוד, אנחנו
 ירדנו כוח משימה מיוחד להמישה הקו, והנמרה היתה להוריד רק את האנשים שצריכים לחפור
 את המעוזים עם ספק חופשות קטן מאוד כדי לקרוא למה שפחות אנשים. ואם גם זכור לכם
 שהתקופה היא תקופת החגים הרי שזה ודאי היה זמן מבחינת אנשי מילואים, זמן מאוד לא
 נה, מאוד לא סימפטי ולכן גם רבים מאוד ביקשו מאוד להשתחרר וחלק גם השתחרר. אבל
 אנחנו ירדנו עם תקן מוקטן של האנשים, שהמרכיב של מספר האנשים היה הצרכים המבצעיים
 השוטפים, שמיר, עבודות, סיורים, וכדיוק על הבן-אדם בלי הרבה רזרבה ולכן יצא לכם גם
 כאומך מיוחד לעבוד קשה כי גם הוצאתם תצפיות, גם שפרתם כל לה וגם עשייתם סיורים על
 תקן של אנשים בהחלט מצומצם.

זה נכון מה שסמל המוצב ברנט ציין, שהכוח במוצב כוצר היה לו כל כך אורגני, כל כך בגלל
 בעיות בגיוס ובגלל שפלוגה מסייעת בעיקרה חולקה בין המוצבים מרגמים, נשאר נרעי ממוצב
 מפלוגה מסייעת שאליו התווספו רוכאים ולוחמים מפלוגות אחרות ולכן דמוצבים של פלוגת
 100, גם לינוף וגם כוצר הם לא היו אורגניים של הפלוגה ואני בטוח שאת הלקח הזה כבר
 למדנו ילהבא יגוייסו מאותם הפלוגות ולא יקרה שמפקדים לא יהיו עם החיילים שלהם אורגניים
 שאתם הם מכירים.

צריך לציין כפי שזוהר קצין המאג"ד ציין, שמעוז כוצר הוא אחד המעוזים הגדולים ביותר
 בתעלה מבחינת ההיקף שלו, לאו דווקא מבחינת כמות העמדות אבל מבחינת ההיקף שלו והגודל
 שלו זה מוצב גדול מאוד, זה מסוג המוצבים של 400 וברדפסט הענקיים האלה ובהחלט היתה
 בעיה להחזיק מוצב כזה ולשמור בו וגם להילחם ממנו עם כמות מצומצמת של אנשים.

אני ביקרתי ביום שבת כארכעה חמישה ימים לאחר שאתם נכנסתם לקר, א' כדי להכיר אותכם, לראות אותכם כי אז הייתי חדש בגדוד, וסיבה שניה מאותה סיבה שאתם כבר הזכרתם, ידעתי מנסיון קודם שמפקדי השיריון לא תמיד פנויים בצורה מקסימלית לתדרך אותכם ולהכיר לכם את כל הבעיות. מה גם שכפי שציינתם כבר הטיבה 14, ובחוכה גם גדוד 52, עמדו פספר ימים לפני החלפה בקו עם גדוד אחר מ-401. אני כאחי ביום שבת ומיד מצאתי לפחות אדם אחד שאני מכיר אותו היטב וזה סמל כרנט, (שהכרתי אותו מהגדוד שלי בגולני, ששנתיים קודם כאשר גדוד 12 החזיק את הגיזרה הדרומית ברנט היה רב סמל מסייעה, הוא אף פעם לא עוזב את המסייעה) ומרגב כרצ' ואז קראו לו כרמלה גם כן היה החת פיקוד של מסייעת ומיד ראיתי שכאמה כרנט פתמצא יוצא מן הכלל כמוצב, היכרתי גם את זורה (ממפגש שלנו כעזה מסיירת רימון, מלוחמה נגד מחבלים), ויצאתי עם המפקדים לעשות סיוור כמדצב, לראות מה הם יודעים איך הם מכירים איזה תירגולות הם עושים, וכילינו זמן לא קצר במוצב ולאחר מכן גם שוחחתי עם כל החיילים ואני יצאתי ממוצב כרצ' בהרגשה של כסחון כלתי רגיל, מתוך כך שהכרתי כבר היטב את המעוזים של הגיזרה הצפונית, וכבר ראיתי בליטרף, אני כרצ' התרשמתי בצורה יוצאת מן הכלל.

א' מהידע המקצועי והמבצעי של המפקדים, וכראש וראשונה צביקה שהיה מפקד המעוז, ושל שאר המפקדים, של קצין המאג"ר. התרשמתי יוצא מן הכלל מן הרצינות ומן ההכנות למלחמה או לטעה מבחן, למרות שבראש דאגותינו ודאי ודאי לא היתה מלחמה, אבל עצם האחריות שהיתה למפקדים והנכונות גם של החיילים היא מאוד מאוד מצאה חן בעיני במוצב כרצ', ואני יצאתי מפה כשעזבתי אותם בהרגשה שאם יצטרכו לעמוד במבחן הם יודעים את המקצוע, בקיאים היטב בדברים והיכונתי לבוא כעבור מספר ימים בסוף השבוע השני אבל משום הכוננות כבר נבצר ממני להגיע לכרצ'. ועכשיו נשמע את השבוע השני שהוא מגמר ראש השנה ועד יום שבת עד יום הכיפורים. נשמע מכם מה אתם ראייתם מבחינה מודיעינית, מה ראיתם בצד השני, איך יתחכונתם וגם מה הרגשתם, האם היר לכם רגשות שהולכים לקראת מלחמה, איזה כוננויות היר אצלכם במוצב וכל זה עד יום שבת.

צביקה אצלי נדלקה המנורה אדומה אפשר לומר אפשר להגיד כבר כסיוור של ראש השנה, זה היה ביום חמישי, כיצענו את הסיוור רגילינו עקבות של שניים יחפים שיצאו באיזור האגם המר הגדול בשטח של המעבר כחוף השדה מוקשים, העקבות הלכו לאורך החוף ומשם באיזור המעבר הם חזרו חזרה למים. המחשבה שלי היתה שזה אנשים שתיכו, או למישהו שצריך להגיע מהחוף, או שתיפשו טשהו. בכל אופן הזעקנו אר מפקדת הגדוד, הביאו גשט כמובן שיותר ממה שאנחנו מצאנו לא מצאו, אני אז יעצתי לסג"ד להשכיב בכניסה לשדה מוקשים מארכ לכמה ימים והוא ככה חיך ולא קיבל את זה.

ככל אומן אצלי זה כבר התחיל לעורר מחשבות, מה עוד שיום למחרת מוצב ליטרף ביצע סיוור והוא מצא בכוקר מוקש נעל שכנראה נסחף בתוך האגם והגיע אליהם. אבל בכל זאת התחילו להיורו אירועים-כי עד ראש השנה אז היינו במצב של שיגרה, עבודה בשיגרה ומראש השנה התחילו להיות 'אירועים' העקבות; המוקש נעל שפצצו, והתחלנו לראות למעשה אחרי זה גם תנועה מוגברת של כוחות מצריים שנעים בשטח, וכיום רביעי בכוקר היתה תנועה די חזקה, כאשר ממולי באיזור ככיר'ו. ואיזור המנה הדרומי אישרו את כל השטח הזה פחות מפלוגה הם הכניסו פתאום כוח של גדוד, שאני בפירוש עמדתי וספרתי את האנשים והגעתי ל-200 ויותר אנשים שספרתי אותם, כלומר הם אישרו כוח של גדוד, נוסף למה שהיה. התחלנו לראות התרוצצות די רצינית של משאיות מצריות שפורקות ציוד, בעיקר ציוד אישי, לא ראינו ציוד רציני, זיהינו כאותו שבע גם שתי עמדות של טילים, חדשות עם מכ"מים שלפני זה לא גילינו אולם. ידענו שיש לנו על רכס הג'נפה עמדות טילים הם היו מסומנות וזיהינו אותם, באיזור הזה שזיהינו היה מסומן ככיכול שיש להם טילים אבל לא ראינו אותם במשקפת.

120.

החל מראש השנה התחלנו לראות את העמדות האלה ואת המכ"ם, שהוא מתחיל לעבוד. כמו כן המתח התחיל לעלות משום שאנחנו ראינו שגם צה"ל מוציא כל יום סיורים וסיורי מסוטים למטרות צילום, כמובן ראית את הרדארים של המצרים מסהובכים, והיתה הרגשה של מתח עולה, כמובן את מספר העמדות לא ביטלו לנו אלא הודיעו לנו שאנחנו נמצאים בכוננות, לא פירשו בדיוק מה רמת הכוננות אבל הודיעו שנמצאים בכוננות החיילים יכלו לצאת הכיתה לחופש, שני החיילים שהיו בסכב חופשות, לקחנו איתנו אנשים נוספים למטרה הזאת, מפקדים לא קיבלו אישור לצאת וכיום רביעי למזלי גם זההר קיבל הוראה לרדת לשארם-א-שייך, לא יום חמישי בלילה.

מיום חמישי בלילה ראינו תנועה עצומה, למעשה זה התחיל מזה שכיום רביעי כבר הודיעו לנו שהמפקדים חייבים להישאר ערים ולתצפית לעלות מש"ק לעמדת תצפית, כלומר לא חייל רגיל יאייש את עמדת התצפית אלא מש"ק כל השמירה בלילה. ביום חמישי כלילה דרשו ממני שאני אעלה לתצפית מדי פעם, עליתי ב-00 24 התחלתי לראות כוח מצרי די רציני יורד מאיזור רכס הג'נפה, כמובן שכבר מאותה תצפית לא ירדתי עד הבוקר, ודיווחתי מספר פעמים לחט"ל ההקשרתי גם בסביבות 03.00 כלילה, ההקשרתי עם גדי זכרון לברכה שאלתי אותו אם מליטרף הוא מזהה את כוח שריון הזה אז הוא אמר לי שלילי.

ב-30 03 לפנות בוקר הוא אמר לי שהוא מזהה והוא גם שומע שריון מצרי שמקרב. בכל אופן אני רציני הנדסה רצינית ביותר של כוח מצרי שיורד מהג'נרל, שמענו רעש של שריון די רציני, הם נסעו עם אורות אחיל, וכערך בקר מקביל לנו הם גם התפצלו, השירה הזאת התפצלה כאשר חלק נזכר על כביש הרעלה וחלק סוחב יותר דרוסה.

ביום שישי בלילה היה אותו סיפור בדיוק גם כן כוחות מצריים מתגברים ירדו ללא הפסקה ממש עם השיכה ועד לפנות בוקר, המעניין היה דבר אחד שלפנות בוקר ניסינו לחפש שריון או דברים שאנחנו שמענו עליהם בלילה ולא הצלחנו לזהות את זה. כלומר חוץ מהגדוד המצרי שהיה ממוקם על ידינו ותנועה מוגברת של מטאיות ורכב מצרי טנקים וכלים ככדים לא הצלחנו לזהות, כנראה שהם הצליחו ממש עם שחר להסרות היטב את הכלים שלהם.

זה כערך הימים של מה שהלך לפני המלחמה, האנשים נכנסו למתח יותר רציני, אישנו כבר שלוש עמדות לילה, ביום אישנו יותר עמדות נ.מ., נדמה לי שהגענו אפילו עד לארבעה עמדות נ.מ. עמדה 8, 3, 1, ועמדה 6.

ביום שישי בלילה הודיעו לי מהחמ"ל שכשבת ייכנס "שרנך ירניס" עוד הם לא ידעו להגיד בדיוק באיזה שעה אבל הודיעו לי שאני אהיה מוכן לזה, כשבת בבוקר אמרו לי ^{שעה} בשעה שעה, ביום שישי בלילה שאני אהיה מוכן יתכן שנכנס למצב של "שרנך ירניס" כמובן שידעתי מה זה כי זה היה רשות בחיק המבצעי שקראתי אותו, ודברים מיוחדים אני לא זוכר שהיו ביום שישי בלילה למחרת יום הכיפורים - - -

כרא נעשה הפסקה עד יום שבת. עד יום שבת ^{זוהר} מה אתה יודע? מה שאני רוצה להוסיף זה קודם כל הדיווחים לגבי התנועה המצרית היו כמו שצבאיקה אמר, אין לי כאן מה להוסיף. רק לגבי תירגולי כחרתינו, ביום השישי בלילה אנחנו עשינו תרגיל חבירה עם הכוח של השריון שהיה צריך להצטרף למעוז במקרה של לחימה, ולדעתי היה זה בזיון בלתי רגיל. במקום שלושת הטנקים אנחנו היינו צריכים לקבל מחלקה מפלוגה ג' של הגדוד מחלקה ג', וכמקום שלושת הטנקים ריסיע כחרגיל נגמ"ש, הנגמ"ש הזה היה מסתובב לאורך כל, הם היו עושים יום תירגולים קבוע בקו הוא היה מסתובב ממעוז המזח עד אלינו לכרצ'ר מעוז הצפוני של הגיזרה כך שיצא לו כערך להגיע לכרצ'ר בשעה 01.00 02:00 בלילה ואנחנו כמובן החזקנו את האנשים ערים ע"י הנער היאה.

לא יכולני לחתום להם ללכת לישראל ואחר כך להעיר אותם כדי לבצע את החירגולים אז כשהגיע הנגמ"ש כבר לא היה טעם להחזיק את האנשים יותר מדי זמן בחירגולים אחרי שעשינו אותם כבר מקודם ואז צביקה הודיע לנגמ"ש ברבע שהוא הופיע שהכעיה חוסלה. הנחונים שניחנו לנו על ידי מפקד גדוד 52 היו שפורשטים עלינו מצפון, מגיעות סירות ופורקות חיילי קומנדו שמתקיימים אותנו מצפון, דג"ע נגמ"ש הוא סרק את הגדרות וחזר חזרה. פשוט הטנקים שהיו צריכים להשתתף בכלל לא היו, המפקדים של הטנקים גם לא היו, הם לא ידעו את העפדות שצריכות להיות להם, ולמעשה הם גם לא ידעו את הדרך מהתניון שלהם שהיה בתעוז עד למעוז וזה די חשוב.

אחר כך לשלב הלחימה, אמנם לא היינו צריכים להשתמש בהם אבל בשלב הלחימה היה לזה המקיד. נוסף לזה, אני אישית, נאמר לי על ידי הסג"ד של גדוד 52 כיום חמישי כלילה באמצע התרגיל הוא צלצל אלי והודיע לי שאל אחי אם אני רוצה לסיים את סירות המילואים בשארם-א-טייך, מי בכלל יכול לטוב להצעה כזאת אז אמרתי לו, אני קונה ולמחרת הייתי צריך לעזוב את המעוז באמצע הכוננות הזאת, נסעתי למיתלה רשם לא חיכה לי רכב של מרש"ל אז נשארתי שם כל יום שישי עד שבת בבוקר ובשבת בבוקר חזרתי בחזרה למעוז, כלומר בזמן הכוננות הגדולה רצו להשאיר את המעוז עם קצין אחד לשלוח את הקצין השני לשארם-א-טייך, אולי שם הייתי נחזק יותר אני לא יודע.

יש עוד נושא אחד שאני שכחתי לציין אותו זה נושא הארטי לריה. לטובתי עמדה סוללה של 175 שהיא היתה מוצבת בגיזרה המרכזית מאוד לי איתם איך קשר ישיר. אנחנו יודעים שהקשר שלנו היה ממוצל למעשה לשניים, קשר סירג' רשת פנימית שלנו בין הטנקים וכל גורמי הסיוע וקשר עם החמ"ל. שאלתי איך אני מקבל את הארטילריה הנוראית הזאת, אז אמרו לי דרך החמ"ל דרך דליה, אתה מבקש מודיע לאן אתה רוצה ואתה מקבל, לי זה נראה להגיע לארוזן בצורה כזאת ובאמת כאשר ניסיתי להפעיל את ה-175 זו התוצאה שהייתה קשה, היה לגרד את הארוזן עם זה.

ככל אופן, זה נושא שצריכים לחתום עליו הרכה את הדעת מטום שאם היתה מוצבת לנו סוללה ארטילריה אהת לטובתנו ואם היינו יכולים להפעיל אותה כמו שצריך היינו יכולים לעשות הרכה מאוד נזק בהמשך הלחימה, הרכה יותר ממה שאפילו חשבו מטום שהיינו למעשה עמדת הצבית הטובה ביותר ככל הגיזרה היא שראתה את כל התנועה של הצבא הסורי מאיזור הג'נפה והשלומה לכיוון קו הגידי.

והיינו יכולים עם הארטילריה לכצע הרבה דברים, לחסום מעברים ולמנוע כשיירות ארייב וכו' ארייב. לא ידעו לנצל את זה, הסוללות שהיו בגיזרה שלנו, זה היו תותחי 155.

מי עוד מהלוחמים רכותי רוצה להתייחס לשבוע הזה שרואים את השיירות לדן :

ורואים טילים וספרו גם קצת מה אתם חושבים כאותו זמן, קצת ככה למרחק את עצמכם, מה הרגשות, מלחמה לא מלחמה, תרגיל, מה אתם חושבים כאותו זמן שאתם רואים, מה המפקדים גם אופרים לבטי?

חזי מאיר ביום רביעי כאותו זמן אני הייתי בתצפית, זה היה בערך כ-15:30.

אני זיהיתי את המטאיות הראשונות זה היה בכפירות עצומות, ההוראה שהיתה לנו זה לצבא המבצעים, את שלי אני עשיתי דורחתי למבצעים ומטמה ענו לי בקלות וככל שיני דברים כאלה. כאותו זמן הגיע צביקה סיפרתי לצביקה מה הם ענו לי והוא אמר לי תן לי את המשקפת אני רוצה להסתכל, הוא הסתכל והחליט שהוא יספור את מה שהוא רואה ואני ארשום, וככה זה היה. אחר כך הוא דיווח ודיבר עם המבצעים.

אותו מצב היה אצלי שהייתי בעמדת תצפית ורציתי לדווח ענה לי אז :

אחד מהקטרים שמה שניסה לצחוק עלי, אומר לי מה אתה רואה שמה אז אני אמרתי לו מה שאני רואה כרגיל כמו כל בוקר, אז הוא אומר לי אהה רואה חייילים בים שרמים? אמרתי לו מה זה נוגע בכלל לעצם העניין, אז הוא אומר לי כך אני רוצה לדעת, בסוף מחברר לי שאחד הקטרים מנסה לצחוק מה ודיווחתי ואמרתי את זה לצביקה. פעם השניה שדיווח הקצין, זה שרצה לדעת מה העניינים, אז סירבתי למסור לו את כל הפרטים האלו וזה מה שקורה שמתחילים לצחוק מכל העניין הזה.

אני הייתי בעמדת שער ואחרי שבאו לעלות להצפית שמרתי על התצפית אז :

הייתי שמה עם צביקה זה היה ביום חמישי כלילה נדמה לי כשאז ראינו את הטנקים דרך האס.אל.אס. אז הייתה כמות כזו עצומה של אורות אורות חתול כמו שהוא אומר, אז צביקה הסתכל באס.אל.אס. ואמר לי חשמע הם עולים עלינו, אני זוכר את המלה הזו.

מה חשבת כאותו רגע? לדן :

ההרגשה הייתה שהמצב הוא רציני. :

עוד מי? לדן אנהנו עכשיו נתחיל בסיפור של יום כיפורים, והשיטה שלנו

היא מהיה כזאת שאנחנו נספר עד שעות מסוימות ואחר כך נמשיך, אז

אני רוצה שתחייסו עכשיו ביום הכיפורים עד פתיחה כאש של המצרים, זאת אומרת משכת בבוקר, אנשים מה יספרו קצת יותר מה עשיתם מה ידעתם ואל תחכישו רכותי אנחנו רק נלמד מזה ורק יהיה פניין גם לכם לשמוע קצת במשותף את אותם הימים. צביקה שרק פעם נתחיל על יום שבת.

צביקה

יום שבת בבוקר יש לנו ^{מאוד} מאוד, היתה לי תוכנית לבצע את הסיור
 חוץ אגם בשעה מוקדמת ב-05.45, לבגוד את כל הסיור הזה בכדי שאנשים
 היות וזה היה יום כיפורים אנשים יוכלו לנרץ קצת, לא הטלתי עליהם עבודות מיוחדות חוץ
 מעבודות השמירה, רצייתי שאנשים קצת ינרחו לכך רצייתי לבצע את הסיור מוקדם. הכנו את
 כל הציוד לסיור, עטינו מסדר עליה לחל, ויצאנו לנקודת היציאה של הסיור שנמצא מזרחית
 לעדת האו"ם. ביקשתי אישור להתחיל לבצע את הסיור ולא קיבלתי אותו מטום שכנראה
 שהסיירה שהיתה צריכה לפתוח את ציר הכביש עוד לא פתחה את ציר הכביש. היכינו באותה
 נקודה עוד חצי שעה לא קיבלתי עוד פעם אישור חזרתי חזרה למרכז ואמרתי כינתיים נהייה
 כמרכז ונארגן אותו אם לחכות אז לחכות כמרכז, מדי פעם היינו מנקטים אישור לוחצים אז
 הודיעו לי גם מהמ"ל שבסביבות בין 05:00 ל-06:00 יכנס "שרכך יוניס" זה כבר היה
 סביבות 07:30 בבוקר. ב-08:00 בבוקר קיבלתי אישור לבצע את הסיור, בזחל שלנו בינתיים
 נסרף ^{החל} הוא לא יכול היה לבצע את הסיור, ביקשנו זחל אחר הודיעו לנו, שנמצאים שני
 זחלים בסיורים כשיגמרו אחד יגיע אלינו, הגיע אלינו זחל"מ בסביבות 10.00 של המפצח
 בלי ברקסים, פמש חברה הגיעו בלי ברקס, היו צריכים לעצור מוטכים את הידית של האג-ברקס
 וככה נעצרו אצלנו כמרכז. הודעתי עוד פעם להמ"ל ש"מ זחל"מ כזה אני לא מעלה מילואים סניקים
 ולא מכצעים את הסיור אמרו לי המתן נשלח לך זחל אחר, וכינתיים שלחו גם חוליה סכנית,
 וזוהר שלא הצליח להגיע לשארם-א-שייך הרים אלי טלפון אמר לי אני תקוע במתלה. אמרתי
 לו אם אתה תקוע בו אלינו פה הרבה יותר מעניין אז הוא עלה על הג'יפ של החוליה הסכנית
 של הטיפוס והגיע אלי חזרה למרכז למזלי הטוב.
 הגיע לנו בסביבות 11:30, 12:00 אפילו זחל של מוצב הצדח גם הוא היה ללא ברקס'ם היה שמר
 אלו'ש החוליה הסכנית עשה סיכוב אמר אפשר לנסוע עם זה, אני כינתיים דרשתי מהומוג"ד לבטל
 את הסיור, מטום שהלק מהאנשים צמו, ואנחנו כבר נכנסנו לשעות החום לסביבות 1:30.
 כצהריים, הוא לא נתן לי אישור לבטל את הסיור והוא להיפך אמר לי בצע אותו מהר כי
 הזכיר לי בין 17:00 ל-18:00 נכנס "שרכך יוניס". העליחי את האנשים זה נעשה ככה הפעם
 די בחופזה וגם היה לנו פאק, את החובש מרוב החופזה שכחנו כמרכז ואחרי כן שלחתי את זחל"מ
 להביא את החובש, ככל אופי יצאנו לנקודת התחלת הסיור זה כבר היה שעה בסביבות 12:45
 כצהריים. היינו שבעה אנשים שהלכנו רגלית והיה איתי גם אני רוצה לפרט את האנשים: אני
 הייתי מפקד, היה איתי הקשר הארגוני הפעם הוא התנדב לצאת, את קרקלקסי השארתי כקשר
 מחליף מטום שיעקב היה בחופש, קרקלקסי פחות או יותר השתלט על המכשירים והיה איזה
 יומיים שלוש כבר קשר מחליף.

היה אחי יהודה עמר, דוד שרדכי, ז"ר היה הלך עם לגבי דורון בקיאר היינו טבעה אנשים
ברגל עוד שני אנשים על הזחל"מ, מאג אחד בסיוור הרגלי ומאג אחד על הזחל"מ והאנשים שהיו
על הזחל"מ זה היו שני הקנדידים שהגיעו אלי מהמזח, החלטהי לנצל אותם ולהשאיר אנשים
שלי כמוצב, אז לקחתי העלתי אחד מהם על הזחל"מ ואת הנהב שהוא בפילא היה צריך לצאת,
ואח דורון בתור מש"ק, דורון היה האיש שלי והוא היה מש"ק ומפקד הזחל. הם נסעו עם
מכשיר קטר אחד אני עם מכשיר שני. נקנו די מהר והלכנו בערך כ-7 ק"מ, כל הסיוור הוא
בערך 13 ק"מ הלכנו כ-7 ק"מ השעה היתה 13:40 כאשר הצליח להתקטר אלי קרקליבסקי ואמר
לי תתחילו לרוץ מהר, לא פירש מה אבל אמר תתחילו לרוץ מהר. אני כבר ידעתי מה הכוונה,
משום שכשהלכתי לסיור אמרתי לחברה חברה חכה ^{שם} המצרים רוצים לדפוק יום כיפורים זה היום.
דיחה לי הרגשה שהפעם זה לא תרגיל.

התחלנו לסחוב ריצה מהירה, בערך עוד 5-7 דקות ואז עברו מעל לראש שלנו אני מעריך 20-30
מטוסים-טובגבאי, ^{הם} ממש אפשר לומר שהם הדביקו אותנו לאדמה משום שהם ססו בגובה של 50-70
מטר. באו מאיזור האגם המר הגדול, על, ממש על קו המים בהפתעה מלאה וססו לכיוון התעוזים
המעוזים והלק ראינו גם לכיוון מוטסים לכיוון כיר-תמדה וכיר-גפגפה.

לגבי הסיוור היינו על פלטה של דיוונות חול, לא נשאר לי הרבה אלא להשכיב את החברה, ^{בגלל} ב
השני פיזרתי אותם היה לי די קשה, אנשים קצה היו המומים וסנעו שהם רצו דווקא להידבק
אחד לשני, פיזרתי את האנשים וההערכה שלי היתה שהרבה שלב זה אני לא יכול להועיל.
הודעתי לזחל"מ שיתפרט מיד מחסה מהמטוסים איזה שהיא עמדה נשטח. בשלב ראשון קראתי
לזחל"מ, סליחה איך שהתחלתי לרוץ עוד לפני שהיתה ההתקפה של המטוסים קראתי לזחל"מ שיכנס
במעבר של השדה מוקשים ויתחיל לנוע לקראתי.

באיזה מרחק היית מהמוצב?

מהמוצב הייתי טבעה ק"מ ומהזחל"מ הייתי כ-7 ק"מ.

כוא תראה את זה על המפה.

(טראה כמפה) אני הייתי תקוע בנקודה הזאת מה, כאשר הזחל"מ מה יש

לו כניסה בתוך השדה מוקשים והוא היה ^{לגלגל} ^{לגלגל} ^{לגלגל}. מפה על ציר הכביש

בכניסה לשדה מוקשים ממש כאן.

תסביר את זה על המפה איך אתם מניעים מפה למוצב?

צביקה

אנחנו היינו הקרעים פה באיזור הזה (טראה במפה), הזחל"מ נמצא פה ח"כה לנו, אנחנו היינו צפונית לנקודה 116 זה הכניסה של איזור האגם המר הגדול, למקשה הכניסה היא שם קצה צפונה, כאשר ביננו לכיץ הכביש כל השטח הזה הוא שדה מוקשים ג.ט.י, שדה רחב מאוד, רואים בנקודה הזאת זה מגיע אפילו למעלה נק"מ רחב, ובנקודה של הכניסה לשדה זה בערך 450, 500 מטר. פה בשדה הזה יש מעבר אחד לכניסה וצפונה יותר יש מעבר שני שנקרא ג' 15. הזחל"מ נע לכביש ובנקודות שהוא ראה אותנו היינו איתו בקשר אלטרטי ואני כיוונתי אותו כך שהוא יוכל לסייע לנו במידה ובמקומות שאסטר לסייע באש ובעיקר באיזור המוצב שלנו ובמקומות שהוא לא יכול לסייע לנו באש אז התפקיד שלו היה בעיקר לחלץ אותנו במידה וניתקל בכוח ארייב.

כשהגענו למצב הזה, שהתחילה תקיפת המטוסים, הוא לא היה יכול לסייע לנו באש ואז ביקשתי ממנו לנוע לכיוון ג' 15, לכניסה לשדה מוקשים, ולא יכנס לתוך השדה מוקשים ולנוע לקראתנו במהירות. זה היה בשלב שלפני המטוסים כשלב שאמרו לי לרוץ מהר. כאשר המטוסים עברו מעלינו הודעתי לזחל"מ שיחפוש עמדה ולא יכנס לשדה מוקשים מהסיבה שפחדתי שאחרי שהם יבטרו לעשות את הסבב על המעוזים והתחלוצים הם יחזרו ויחפשו ארבייקטים כשטח ואז הם היו מוצאים אותו המעבר שדה מוקשים בלי אפשרות לתמרן והם היו דופקים אותו, לכן נחתי לו הוראה לצאת מהשדה מוקשים ולחפש עמדה כשטח ואנחנו נשארנו עוד איזה 10 דקות, רבע שעה לשכב פרושים כשטח, עוד פעם חייבתי שגם התקיפה של המטוסים יחזור חזרה ובאמת איך שראינו אותם חוזרים חזרה אחרי איזה עשר דקות רבע שעה הרמתי את האנשים והתחלנו לרוץ לכיוון הזחל"מ. בינתיים שמענו בקשר את המוצב שלנו היה עליו מיסוך, המוצב שלנו הוא לא שמע אותנו, שמענו אותם מדווחים לדליה, למפקדת הגדוד, שאנחנו נמצאים כסיור, הם לא יודעים מה איתנו, ולפחות הייתי רגוע כששמעתי שמדווחים לדליה שאצלם המצב הוא בסדר ואף אחד לא נסגע.

אחרי כן עלינו על הזחל"מ והתחלנו לנוע על הציר חזרה לכיוון כרצ'ר, הגעתי כ-2 ק"מ מכרצ'ר יש שטח יותר גבוה, הצלחתי ליצור קשר עם המוצב כמובן התלפנו אייפורמציה מה נשמע הכל בסדר, ואז צוהר הודיע לי שאני אגיע לכניסה לכביש שמוביל לכרצ'ר לנקודה הזאת שאני הודיע שאדורה והוא ישלח טנק לקראתי ובחסות הטנק אני אכנס למוצב, השעה היתה בערך כ-50-15 ששהו כזה, ובכך הגעתי למה הודעתי שלחו טנק ובחסות הטנק נכנסתי מאחוריו לתוך המוצב נדמה לי שגם באווחה שעה הפסיקו ההפגזות עלי.

זה לבני עד הכניסה למוצב והייתי מציע ששה אנשים - - -

צביקה מה השבתם באותו רגע שראיתם את המטוסים ואתה טוען שראית גם שמפגזים את המוצב התחילה מלחמה, מה השבתם באותו זמן?

צביקה לי היה ברור שזה עסק יותר רציני מאשר מלחמת החטה, כל ההכנות לפני זה וגם הכמות העצומה של המטוסים לא נכנסו לפחטכות אם זאת תהיה חקירה סופית או שהם רוצים לחפוט איזה שהיא אחיזה אבל היה ברור לי שזה נסיון פריצה של הצבא המצרי, לבני בכל אופן, לא יודע איך שאר האנשים שהיו איתי - - -

ואתה למעשה כשעתיים מהרגע שהתחילה המלחמה היית מחוץ למוצב עדיין עוד במסגרת הסיוור?

צביקה: במסגרת הסיוור.

אנחנו נשמע עכשיו מזוהר. את אותה תקופה של יום שבת איך אתה מגיע וכו'.

זוהר אז כמו שצביקה צייך ביום שבת בבוקר בבוקר יום כיפור בכלל לא הייתי במעוז הייתי במחילה, כדרכי לשארם-א-שייך, הגעתי למעוז בערך ב-13:00,

יחד עם הקצין חיפוט של הגדוד, שניסה לסדר את הזחל"מ ולארגן שם עוד כמה עניינים, ולמעשה הייתי מנותק מכל המתיחות הזאת שהייתה לפני כן במעוז, כי אני לא הייתי ביום שישי כלילה במעוז, מיום שישי בבוקר לא הייתי כבר במעוז, הייתי מחוץ לתמונה. ביום שבת אני הגעתי בערך ב-12:00 התארגנתי שמה איזה שעה משהו כזה, ב-13:40 הודיע הקשר באינטרלוס על

כוננות ספיגה, זה היה לפני לח קצת זה היה ב-13:30 בערך, אני רצתי מהר לבונקר המ"ל ראיתי אותו יושב מנסה לפענח מולקול שחור, שאלתי אותו למה הוא הודיע על כוננות ספיגה הוא אמר שככה הוא קיבל הודעה מהמ"ל הגדוד עזרת לי לפענח את המולקול השחור היוו כחוב שם יש אפשרות של חקירת מטוסי ארייב חוץ חצי שעה, אנחנו המולקול היה הרבה יותר ארוך והרכה יותר מסובך הצלחנו לפענח רק את המטפס הזה, ברגע שפיענחנו את המטפס אז הודיע לי התצפיתן

שהוא רואה מיגים באוויר ומה לעשות כאותה שניה בדיוק הפעילו גם את היבבן, אני לא חושב שזה היה מאצלנו, הפעילו את היבבן של המטוס קטר שהשמיע אותה קריאה ברגע שנכנסים, שמהים מטוסים שנכנסים לאיזור.

אני רצתי מהר החוצה יצאתי מהבונקר לעבר עמדת התצפית וברגע שיצאתי מהבונקר, אני זוכר את זה טוב, עוד שמעתי רעש אדיר של איזה, אני לא הספקתי לומר אפילו, נדמה לי שהיו שמה איזה 16 או 20 מטוסים שעברו מעל למעוז אני עוד ראיתי את הזנב שלהם, אני לא חושב שהם ניסו להטיל פצצות או משהו כזה על המעוז, כי אני לא הספקתי לא לראות ולא לשמוע,

המטפתי מהר לעמדת התצפית או לעמדת הפיקוד למעשה של המעוז ושם כבר ירד התצפיתן שהוא ירטי לדרך ואז התחילו הפגזים הראשונים לפול.

הפגזים הראשונים נפלו קצת צפונית למעוז, זאת אומרת מאחורי המעוז עם כיוון המצרים משום שרסוללה שירתה לעברנו היחה בערך סכברית, מאחורי הקו של כנרית זאת אומרת דרומית לנו, הם נפלו מאחורי המעוז כ-150 200 מטר, לאט לאט הם תיקנו וכסוף הפגזים התחילו ליפול על המעוז.

זאת היחה הפגזה של תותחי 155 מ"מ אחרי זה ראינו שם איזה נפל כמעוז והם ירו אותם בזווית החתיה, כלומר הפגז שהיה עובר את החלק הקדמי של המעוז, החלק הקדמי של המעוז זה זה שירשב ליד המים היה הרבה יותר גבוה מהחלק האחורי, אז פגז שהיה עובר את החלק הקדמי של המעוז פגע או שהיה פוגע בחלק האחורי של המעוז או שהיה עובר את המעוז, ובהתחלה עוד לא הבחנו ככל הסימנים האלה אחר-כך כבר למדנו להתרגל להפגזה הזאת ומהפגזה של 155 מ"מ לא התרגשנו כל כך. זאת היחה הפגזה, גם מדוייקת, זאת אומרת היא פגעה בחלק האחורי של המעוז ומאוד מאסיבית, אני זוכר שספרתי כל פעם היו מטחים של ארבעה פגזים הם היו בערך בחדירות של כל כמה שניות, לפעמים הגיעו ל-5-6 מטחים בדקה ואמנם לא כולם היו מדוייקים אבל החלק האחורי של המעוז הלך ונהרס.

כארתו זמן היו במעוז פעט אנשים אני אספור אותם, היה לנו את סמל המעוז היה את החובש שישב בכונקר הפיקוד, היה הרופא, היה הגנרטוריסט והיו עוד כמה לוחמים.

זוהר כר/ניגש רבע ל-10:00 ועם הסמות נסדר איפה כל אחד היה כשהתחילה המלחמה.

יש לנו בכונקר הפיקוד, כונקר החס"ל, יהודה מהחאג"ד, כונקר החס"ל שורא ההאג"ד ישבו הרופא וייס, היה החובש שטייק, ישב הקשר בפחאל *Hand*

קריינסקי.

ברנס: אני הייה בעמדה 7 ולאחר מכן נכנסתי לכונקר 2.

זוהר: (מראה כמסה) פה למעלה בעמדת תצפית היינו בעמדה מספר 7 בני ולדרן,

כונקר מס' 4 היה עמ' יהודה, גנרטוריסט אני לא רואה שהוא מופיע פה ככלל, בכני מלכה היה בכונקר 3.

ברנס איפה אתה היית כסיף?

ברנס: אני רצתי לעמדה 6.

כונקר הזה כונקר מספר 2?

זוהר: לא אחרי זה הוא כבר לפנים.

אני מדבר על כוננות ספיגה.

ברנס: רצתי לעמדת נ.מ. 6 לאחר מכן כאתי לכונקר 2.

בח-טבע ל.

אב"מ/מה"ד/היסטוריה

הד - 225

ש מ ר ג

- 21 -

מרדכי דוד וזיו יצחק מי עוד? : א"י

קטר אונדתי גבי שטארק, שלמה זלצברג ובני שטארק, נהגו א"י היידי
 הכרה אלה היו איתך.

אני מדבר כאן על צילום מצב לא איפה רצחם לכל מיני מקומות. א"י

בעמדת התצפית זוהר ולדרר, בכונקר האמ"ל הרופא ד"ר וייס, שטארק א"י

גבריאל היה בסידור. יהודה איפה אתה היית?

אני הייתי בכונקר מס' 4. יהודה

ברנס באיזה כונקר אתה היית? א"י

בונקר מס' 2. ברנס

חזי מאיר היה איתך יחד איתך? א"י

יחד איתי וימיני משה יחד איתי. ברנס

איתי היה בסידור גם חבלון רגשט, כהן יוסף בונקר מס' 1. כהן אברהם א"י

בעמדה מס' 1.

כשהחילה המלחמה הייתי בעמדת שער. כהן אברהם

ולאן ירדת לאיזה בונקר? א"י

לבונקר 1. כהן אברהם

היית עם כהן יוסף. היה הגנרטוריסט בכונקר 3. א"י

זוהר תיתן טוב פעם סקירה בדיוק בשעת פתיחת האש איך היו מורגבים א"י
 במעוז.

כמו שכבר ציינתי היתה ההראה של כוננות ספיגה לפני החלפת ואש וכן זוהר

כל האנשים היו כבר בכונקרים היו לנו, אני הייתי בכונקר האמ"ל

כזמן ההראה הזא מיד עם החלפת ההסגזה על המעוז עלייתי למעלה לעמדה מס' 7 (טראה במפה)

זאת עמדת הפיקוד של המעוז היא במצאית מתחת לעמדת התצפית בצד. היו לנו אנשים שהגיעו

לכונקרים ברבע שתפסה אותם הכוננות ספיגה ושם הם נשארו. כהן אברהם היה תצפיתן בעמדה

מס' 1 ירד לבונקר מס' 1 באותו בונקר היה גם כהן יוסף שהיה מס' 2, בכונקר מס' 2 נמצאים

ימיני משה חזי מאיר וברנס אפרים, ברנס אפרים יוסף אחד כך את סיפורו, הוא סמל המעוז

עלה כהתחלה לעמדה מס' 6 עמדה נ.מ. בגלל הפטוסיס, הוא הצליח לירות לעבר הזנבות של

הפטוסיס, כמובן שלא פגע, ואחר כך ירד לבונקר מס' 2 אחרי שהוא עשה סיבוב בכל הכונקרים.

הגנרטוריסט של המעוז גבי מלכה תפטר ההפגזה בכונקר מס' 3 ועמד יהודה היה באותו זמן נדמה לי שהיה נחמד האוכל בזמן ההפגזה הוא נכנס מיד לכונקר מס' 4.

היו בחופש כנבנישתי יעקב, לוי שלמה, שטרית אברהם, ירחנן יוסף. ר. גי. ל. משה.

אני רוצה לשאול אותך משהו זורה. אתה אומר שקיבלתם פקודה לכוננות ספיגה. האם לא התארגנתם לכוננות ספיגה בהתאם לפקודות לפי מה שקורה כאן או לפי התיאור למעשה נכנסתם לכוננות ספיגה עם תחילת ההפגזה, או עם תחילת המטוסים ולא בצורה מאורגנת עם פקודה.

זורה לגבי הטאלה אם כוננות ספיגה, ששט העניינים התללו במהירות כזאת שאפילו לא היה זמן להכניס את האנשים לעמדות ולוודא מי בכל עמדה.

אני מהנחינה שלי ניגשתי לכונקר חמ"ל והספקתי רק לפענח את מחצית המטפס הזה על חקיפת מטוסים היכלתי את ההודעה של הקשר שיש מיגים באויר אני רצתי מיד למעלה לכרר מה זה ואז התחילה ההפגזה, אז קבלתי, היה לי קשר טלפוני עם כרנס שהיה הסמל, הוא היה בעמדה מספר 6, ומספר 6 ניסה לירות על המיגים, ואז ירד למטה לכונקר מס' 2 בכונקר מס' 2 אני שלחתי אותו לכל, לעשרה סיבוב בכל הכונקרים/לוודא אם כל האנשים נמצאים שם כאשר אני הייתי למעלה עם דת. וניסיתי להקים קשר עם החמ"ל של הגדוד כדי לבקש מהם את הסיוע הארטיילרי ושיסלקו לי את הטנקים ושידווחו לי בכלל מה קורה בסביבה. כל ההתארגנות הזאת בתוך הכונקרים והעמדות הייתה חפזת מאוד כל אחד נכנס לכונקר הקרוב ביותר שנמצא על ידו וזה לא היה לפי הכנון קודם.

נשאל את גמליאל, אתה היית הקשר ישבת בכונקר הקשר ואתה למעשה זה שמתחיל להניע את גלגלי המעוז בכיוון הספיגה איזה הודעות קיבלת

גמליאל עד כמה שאני זוכר היה, יצא הסיוור וכל הזמן התנהל כרגיל, זאת אומרת הדיווחים וכל מה שהיה צריך לעבור, ונדמה לי בסביבות שעה 14:00 או

14:30 זה היה הודיע לי הקשר של החמ"ל, 13:30 סליחה שאני אכין לייר כי הוא רוצה להעביר לי הודעה ארוכה ואם אני יודע מה זה מילכוד שחור, קודם הוא חיפש את הקשר אובדה כי הוא לא היה, אז אמרתי לו שהוא איננו אמר טוב חרטום ולא אמר אפילו מה לעשות בהתאם, אלא רק אמר חרטום ותודיע לקצין. תיכף התחלתי לרשום בינתיים קראתי לרופא נדמה לי שהיה הכי קרוב בכונקר לזורה, להביד לו משהו, ובעצם שנינו אחרי שגמרתי לרשום הוא עזר לי תלק לרשום התחלנו הודעתו לזורה, הודעתי קודם על כוננות ספיגה ובמקביל הגיע גם הדיווח מהתצפית שעוברים המטוסים.

אפילו שמענו אותם בפנים בחמ"ל, כרגע שגמרנו באותם רגעים עמדנו לפענה את המשפט הראשון ואז שמענו את המסרטים למעלה כך שאחרי שגמרנו את המשפט צחקנו עליו קצת מפני שהוא כבר היה ברור, אבל יותר מזה לא הספקנו כי גם זוהר הגיע והוא התחיל למעשה לנהל את העניינים וזה בעצם מה שהיה.

האם לא ניתנה פקודה של מפקד למפקד, כרונות ספיגה, או הולך להתכצע דבר כזה, או רק מקטר לקטר. יג

היתה פקודה מקטר לקטר שאני כמו שציינתי, אני לא שמעתי אותו אני לא הייתי אז בחמ"ל הייתי נדמה לי במטבח ^{אני} ^{אני} לא הייתי שם, אני שמעתי את הכרונות ספיגה באינטרקום, זאת הצורה שהועברה לי הידיעה הזאת וברגע שנכנסתי לחמ"ל ראיתי את במליאל יושב מנסה לפענח את המילכוד שהור הזה, ניסיתי לפענח את זאת אומרת גם את החצי משפט הראשון הזה שהודיע על תקיפת מטוסי ארייב ואז כל העסק התנהל, אני לא שמעתי עד אז לא דיבר איתי שום מפקד מהגדוד לא הודיע לי שום דבר, לא המריע בפני לגבי האפשרות של תקיפה ופתיחת המלחמה.

עד כמה שאני זוכר לא היו גם המראות חוץ מההודעות האלה שצביקה הזכיר של יום קודם שדובר עלול להיות "שרכך יוניס" כמו שקראו לזה בקוד בזמן הצהריים או אחרי הצהריים כיום שנת וגם בשבת נדמה לי, אפילו כשאסרו את השעה לא אמרו את זה כבטוח במאה אחוז אלא עלול להיות שבשעה 00 17 יהיה "שרכך יוניס", לכן הזהירו אתקסידור להתקדם ולעשות את זה כמה שיותר מהר ולגבור.

עכשיו אנחנו נראה ככה לשעה 14 00 ברור לנו שהמוצב, עקב מעבר המטוסים והחילה ההפגזה נכנס לכרונות ספיגה כאשר זוהר שהוא מילא או מקומם של בניה חופט את העמדה עם הקטר, או עם אחד שמחפד כקטר שזה לדור שהוא מש"ק ומרגמות, ושאר האנשים נכנסים יותר לפי חירבולה ולחצה לפי פקודות לכונקרים, עקב התחלת אירועים, כאשר באותו זמן למעשה המפקד האורגני של המוצב צביקה, עם עשרה אנשים נמנא מספר קילומטרים צפון מערבית למוצב, אנחנו עכשיו נשמע עד אותו רגע שצביקה הורד למוצב ומקבל פיקוד.

זוהר מספר לנו עד אותו רגע שצביקה חוזר. זוהר
הדבר העיקרי שהיה זאת היתה הפגזה שנחתה על המעוז היא התחילה בערך

ב-13:45 אני לא הסתכלתי אז על השערן, היא נמשכה לפי הערכה של גב כן שעה ורבע בערך או קצת יותר מזה עד 15:10.

כמו שציינתי ההפגזה היתה מאסיבית, ההפגזה כנדה אבל מה, היא לא היתה כל כך מדויקת, הפגזים נפלו באיזור הזה (מראה במפה), זאת אומרת איזור האחורי של המערז נפלו גם פגזים מה בצד מה בחוף-עמדות, אלה, אני לא זוכר שהיו פגיעות רציניות אבל רב הפגזים נחתו באיזור האחורי של המערז. ההפגזה הראשונה הזאת חסמה את כונקר מס' 4 וכונקר מס' 4 ישב עמ' יה"ה, בכונקר הזה כפי שציינתי כבר מקודם היתה לו יציאה אחת שהיתה חסומה כשעט לגמרי, זאת אומרת לא חסומה ממש שקי החול לחצו על היציאה וישקה היה לעבור סם ואחרי ההפגזה ירד החלק הקדמי של הבונקר כך שאפשר היה להשתמש רק ביציאה הצרה מאוד הזאת, אנחנו אמרנו לעמ' יהודה להישאר בכונקר אחרי זה בעזרת הקשר סלפוני הודעתי לו לעבור לכונקר מס' 3 אחרי שנפסקה ההפגזה.

במשך כל ההפגזה שלחתי את כרנסי, אמרתי לכרנסי שיעשה סיבוב בין הכונקרים לורדא מי מן האנשים ישנו, אם האנשים כריאים לא פגועים ואם יש איזה שהם כעיות בכונקרים. במקביל ישבתי בעמדה מס' 7 אני זיהיתי את היציאות של הפגזים שבאו מהצד המערבי של האגם, באיזור כבירית, מאחורי שדה התעופה כבירית, ניסיתי לטרוח את הקנה הארטילרי שעמד לטרנחנר וזה היה מרתון 43, שהייתי צריך לכוון אותו דרך החמ"ל של הגדוד, כשניסיתי לכוון את הקנה אמרו לי תשכה מקבל סיוע ארטילרי היות ובגיזרה המרכזית יש לה את הכעיות שלה הם לא יצליחו לעזור לך בשום צורה ואופן, ואז כבר הבנתי שכאן מתרחש עסק רציני מאוד גם ראיתי את ההפגזות והפגזים שנורחים על ליטרף. בשלב זה עמדתי כל הזמן בעמדת החצפית בחוף וניסיתי לזהות זאת אומרת רצימי לראות כוחות פשיטה של האוייב, סירות גומי של קומנדו או משהו כזה, אני לא ראיתי שום דבר, ישב איתי לדן יוסף שעזר לי לחפעל את המכשיר קטר את הש.ט. שהיה לי בעמדה, ניסינו גם כן ליצור יחירה עם כוח השריון שהיה צריך להגיע אלינו, גם זה לא יצא לפועל היות אני לא יודע למה הם לא היו בהאזנה על הרשת שלנו אבל כמו שהם סיפרו לי אחר כך, המ"ס עשה סיבוב בגלל שמטוסים ירדו על הפלוגה שלו עם תחילה המלחמה, הוא הגיע אלינו רק ב-15:50 חצי שעה אחרי שההפגזה נפסקה.

זה פחות או יותר מה שעשינו אז בזמן ההפגזה אני כמה פעמים דיורחתי לחמ"ל של הגדוד התקשרתי עם הסמ"ד של הגדוד ודיורחתי לגל המצב שלנו, הודעתי לו שאני מזהה את היציאות אני רוצה סיוע ארטילרי כדי לשחק את הסוללות שידרות לכיוון שלנו, דרך אגב הסוללות מאותו איזור ירו גם לאיזור ליטרף כך שנראה לי שאני יכול לקטק בצורה טובה מאוד, לא קיבלתי שום דבר והוא הבטיח לי שכוח השריון, הם בדרך אלינו צריך להגיע אלינו בזמן הקרוב.

באותו ימן כרנס היה, טוב אני אהן לכרנס לסכר את הסיפור שלו הוא יסביר את הרקע שלו.
 אולי נעבור קצת על, א' מה הקשר שלך בינתיים עם צביקה שנמצא בחוץ
 מה אתה מנסה לשיתף?

י.מ.

זורה: טוב אני ניסיתי ליצור איתו קשר, אני לא שמעתי אותו, כמו שהוא
 סיפר הם שמעו אותנו אנהנו לא שמענו אותם, אני ניסיתי ליצור קשר

ילא הצלחתי, פשוט הייתי ממש מודאגה. שלהם אני צפיתי כמה פעמים לכיוון של
 הסיוור מה לא ראיתי את זה טוב, הם היו מה (מראה במפה) מעמדת התצפית שלנו אפשר לראות
 יפה פחות או יותר אם כל מסקול העיכה של הסיוור, אני לא זיהיתי שם שום דבר אבל מידע
 יותר מזה לא יכולתי לקבל, הודעתי גם להמ"ל שאני לא מצליח להיכל קטר עם הסיוור אני לא
 יודע מה איתם ואני מקווה שיותר מאוחר העניין יתבהר.

מה היו המחשבות שלך באותו זמן, זרהר מטוסים עורבים ומפציצים,
 הפגזר, חלק מאוד גדול מהאנשים מהמוצב אינם, הטנקים עדיין לא

י.מ.

מגיעים, מה חשבת באותו זמן? לאיזה כיוון חחרת?

זורה: קשה לי מאוד לשחזר את המחשבות, נדמה שהייתי יותר מדי עסוק בשביל
 לחשוב, הייתה שם קעיה עם הש.ט. ירסי בטח זוכר, הש.ט. הזה לא עבד,

הוא עבד כטלפון הוא לא עבד כמכשיר קטר, בגלל שהיתה שם איזה ניתוק מגע אני לא יודע
 למה, וזה עצבן אותי מאוד הש.ט. הזה שלא עובד, אני חשבתי איך ליצור קטר להפעיל סיוע
 ארטיילרי. כי ידעתי שיש מה, למערוז שלנו יש בעיה חמורה מאוד בזקרה שתוקפים אורנו היות
 ואנחנו נהייה מנוהקים לגמרי, זה לא כמו שאר המעוזים בתעלה שאפשר להגיע אליהם בקלות.

אנחנו די מבודדים מכל כיוון ואנרי שהסמג"ר אמר לי שצ"יך לעבוד לטובתנו לא לעבוד

לטובתי נדמה לי שהוא אמר לי את זה גם בגלל בעיות טרוח, אז אני הבנתי שאפילו את
 הכריבילגיה הזאת של אש על כוחותינו שיכולים להת למערוזים בתעלה לא יוכלו לתת לנו, אז
 נדמה לי שאני די פחדתי באותה שעה לעמוד שם קט שבעה אנשים במערוז מול תקיפה של הצבא
 הפצרי, לכך אני ניסיתי לזהות כל הזמן הנועות של כוחות ארייב במים, למזלי הרב לא מצאחי
 זה קצת הרגיע אותי, אחר כך נפסקה ההפגזה והגיע גם הזחל"מ של צביקה אני ראיתי את

הזחל"מ את כל הטנקים שמגיע וזה גרם לי להרגשה הרכה יותר טובה.

האם הטנקים נכנסו לתוך המוצב או שהם הפשו עמדו מחוץ?

י.מ.

זרה:

הגיעו שלושה סנקים אנחנו פרשנו אותם, בהחילה הם הגיעו שלושתם ממערב למערז, גם סדרומו וגם ממערב יש מן תלוליות עפר כאלה שמכסות את כל השטח בין - - - זה לא היה עמדת סנקים מכוונת סתם תלוליות עפר, פרשנו את שלושתם, בהתחלה הם שלושתם הגיעו לפה פחות או יותר (מראה במפה) בכיוון ההוא, אחד כך אנחנו העברנו אחד לצד המזרחי של המערז היות והשבנו שיטארו לנו רק שלושה סנקים משך כל זמן הלחימה. כמה זמן אחרי שהם הגיעו, הגיע צכיקה, הכניסו את האנשים לבונקרים ולעמדת שלהם, זה היה ב-15.50.

כרנס חסר לנו על אותם שעתיים, וכולכם תתקדו עכשיו על השעתיים הראשונות האלה, ב-14:00 שפורצת המלחמה איפה שתופשים כל אחד סכס

ועד שצביקה חוזר.

367

כרנס

בשעה 13.15 הייתי בכונקר המ"ל, זוהר היה במקלחת, קרקלינסקי מקבל הודעה קטר לאפגן מילכוד שחרר, ברבע שהוא קיבל מילכוד שחרר הוא לא ידע בדיוק מה קורה פה אז הזעיק את זוהר לנושא הזה. זוהר לא היה לו בדיוק הרבה זמן לפענח מה סגורה בפנים. יצאתי, זוהר ואני הורצה עם חגור נשק כובע פלדה חליפות מגן, אני רצתי לעמדה 6 והוא רץ ישר לעמדה 7. בינתיים קרקלינסקי ישב בקשר חיילים לא ידעו בדיוק מה קורה, לא הודענו על ספיגה, לאחר מכן ברבע שרצתי אז בדיוק חגו מעלינו המטוסים שעברו מעל הסיור, אני רק רוצה לתקן דבר אחד, שב-13.30 צכיקה שהוא לא עידכן את זה הוא קיבל הודעה על קיפול של הסיור, הוא היה אז ב-15 וב-15 ג', הוא קיבל הודעת התקפלות מהמוצב וההחיל בהתארגנות לקיפול.

הוך כדי התקפלות לעבר הזחל שיטב ב-7 ק"מ ממנו אז בדיוק חגו המטוסים עברו מעליו וחגו מעל למוצב לכיוון מזרח. אנחנו בדיוק יושבים מהצד השני אז יוצא שאנחנו יושבים בצד המערבי של ההעיה והם חגו לכיוון מזרח. השכתי שיפגזו את המוצב כרגיל כמו שרשים, הם לא הפגזו את המוצב, אז תיארתי לעצמי שיצאו להפגז את התקוים, וזה מה שקרה בדיוק, הם המטוסים הפגזו את התקוים ואת המפקדות בעורף, לאחר מכן חגו בחזרה מעל למוצב וחזרו חזרה לגד שלהם. אני הוך כדי זה שראיתי שהמטוסים לא הפגזו את המוצב הייתי בטוח שחיה הפגזה מיד על המוצב, חייל אחד היה לאינן, חדר האוכל, שיצא מהמקלחת לראות מה שקורה בחוף ושאר החיילים היו בעמדת שלהם הרגילות או בבונקרים.

צעתי לעבר החייל שיקנס מיד למקלחת ושיחפרס עמדה ובדיוק אז התחילה לרדת אש על המוצב. ההפגזה התחילה, רצתי מיד לכונקר 2, זרחה הפש פיקוד בעמדת 7 שלו, בעמדת מוצב, כשירסי לדוף היה בהצפית ירד מהתצפית ומשם ירד לעבר זרחה ינשאר שניהם בעמדה. וידאתי שבכונקר 2 שכל הלוחמים קיימים, התקשרתי מבונקר לבונקר, אחרי זה קיבלתי פקודה מזרחה לרדת לחמ"ל להיות, הקשר שלנו לא היה מעודכן כמו שצריך בכל הנושא, ולטפל מה קורה בדיוק עם הסיוור. ירדתי לעבר החמ"ל, יצאתי קשר עם הסיוור בחוץ נחתי הודעה למפקד המוצב לצביקה שינסה לחפש עמדה בחוץ וימתין שמה עד לקבלת הודעה שלא יכנס למוצב היות וכל המוצב מופגז, בינתיים חרף כדי זה שהייתי בקשר שמעתי גם את כל המלחמה שיש, קמוצבים בגיזרה הדרומית, ראיתי שהמג"צסוק וגם הסמג"ד, לא ניסתי לבלבל להם הרבה, מה שהיה חשוב לי זה הסיוור היה בחוץ מפני הפגזות כשסח וגם מפני הפגזה מטורפים שניה.

המתנתי יצאתי קשר טוב עם מפקד המוצב עם צביקה, ואמרתי לו טוב שימתין בחוץ. נכנסתי בפנים בסוף ג' של זלברע עולה על הקשר ומודיע שהוא בדרך אלינו זה היה בסביבות 15:40, התקשרתי לצביקה טוב הוא היה א' מרידה, אנהנו היינו מרידה בקשר, קראתי לו שהטנקים בדרך אלינו מכיוון ציר הגידי ואמרתי לו שברגע שיגיעו לכניסת המוצב הם היו בדיוק על אותו כביש. צביקה ישב עם הזחל על כביש הגיזרה המרכזית ואמרתי לו שיתלווה לטנקים ועם הטנקים הוא יכול להיכנס למוצב. הוא קיבל את הרורה הזאת נכנס בין הטנקים, צביקה הגיעו יחד, הטנקים התפרשו שניים ישבו מהצד הצפוני, מדרום צפון שני טנקים, ואחד מדרום לצפון טנק ארד, טנקים חפרו את העמדות שלהם.

מה אני רוצה לציין נקודה אחת לגבי הטנקיסטים, הטנקיסטים האלה התחלפו לא מזמן, הם עשו איסוף גדוד, טנקיסטים לא הכירו בכלל את הגיזרה ומ"מ הטנקים שלהם בכלל לא הכיר את המוצב ולא את הטנקים עצמם, שלא נדבר על גדוד הטיבה 406 שהגיעו אלינו ב-10:00, סליחה הטיבה 401 גדוד 46, שהם ישבו אז בדיוק בעורף צב"ר-תמדה והיו צריכים להחליף את הקו ולהיכנס. אז מה שקרה ששני גדודים התפרשו על כל גיזרה ולנו נכנסו א' של אלמרגית ושוב לא הכירו לא הגיזרה ולא ידעו איפה להתפרש.

מה קורה באותו זמן למוצב בפגיעות, אתה מאתר הרסי :

איתרתי פגיעות כן, כטישבהי בכונקר 2, הרי ייקר ההרס היה בדיוק ברנס.

מתוך למוצב כמו שזרחה הסביר (טראה במפה), בכניסה פה ככל האיזור הזה; הפגיעות היו באיזור הדר האוכל; יש לציין שאחד הפגזים הראשונים ירד על המוצב הריס את כל חדר האוכל וכל העסק הזה פה, פה ישב בית הכנסת אהל, פה היתה עמדת זחל היתה רחבה שלמה ועמדת זחל.

כל העסק הזה הלך והחל שלנו עמד באיזור הזה באיזור החס"פ שהוא עמד ללא ^{P/2} באיזור הזה היתה עוד עמדת זחל וזה כל החצר של המוצב. עיקר הפגזים היו מה באיזור הזה ובאיזור ברונקר 4. ברונקר 4 היו לו שני כניסות היתה כניסה מהצד הזה וכניסה מהצד הזה שהוכיל לשני עמדות, הכניסה הזאת נחסמה נשארה כניסה 1 לברונקר מס' 4. זה עיקר למעשה החפצה שהיתה על המוצב.

מה ברונקר הזה שהוא היה גם משופץ היתה הפגזה רצינית בברונקר 2, ישבתי עם שני לוחמים ברונקר 2, לא היה משופץ אבל גם באיזור הזה היתה הפגזה רצינית מאוד והרגשנו אותה די טוב על הברונקר. מה האמת היא שלא הרגישו אני לא יודע מה שקרה שמה, ובאיזור החס"ל כמעט שלא היו פגיעות, זה היה עד 15:30 נשטחנקים הגיעו, צניקה התלווה אליהם הוא נכנס למוצב הטנקים חששו עמדות אז בדיוק היתה הפגזה מכחינת הפגזות, צניקה הגיע, אפנס כל הכוח הגיע באפיסת כוחות נכנסו פנימה מיד חלקתי אפודות מגן לכל החיילים היות ולטיור יצאו בלי אפודות מגן, התארגנו בברונקר חס"ל ניתנה פקודה שלל חייל וחייל לברונקר שלו ואז עשינו קצה סדר עקשעה 17:00 היתה הפגזה, שכל חייל מי שלא היה שייך לברונקר שלו יחזור לברונקר לוחמים שלו ולהתארגן לברונרות ספיגה כהתאם לתירגולות שאירגנו לפני המלחמה. כך זה היה עד שעה 17:00.

מהלוחמים מי רוצה לבוא ולתאר קצת איפה הוא היה ומה קרה? עמר
 (טראה במפה) אני הייתי מה בזמן החלפת המלחמה, הייתי יושן הייתי בשמירה גשתי עד הצהריים עד 13:30 עליתי הייתי בצום אז הלכתי לישון. בדיוק ב-14:00 התחילה הפגזה אז אני יצאתי עם החתוך וגופיה לחצר ברונקר מעמדה מס' 6 מעמדה נ.מ. צעק לי. מטוסי אויב היכנס מהר לברונקר, רצתי נכנסתי לברונקר התלבשתי והייתי בהאזנה ואז קיבלתי הוראה מזהר לעבור לברונקר מס' 8 איפה שהגנרטוריסט, עברתי, הייתי יחד עם הגנרטוריסט הרבעתי אותו קצת ואחרי זה באו התורה וכל הזמן הייתי כדאגה על התורה שיצאו לטיור.

קיבלתי מה הפגזה בברונקר מס' 4 בדיוק בכניסה הראשונה נפל הפגז, הייתי אני בהאזנה עפתי אני עם הטלפון ואחרי זה יצאתי מהכניסה השניה ועברתי לגנרטוריסט לעמדה מס' 3. ירסי ירסי הסיפור שלי הוא מתחיל למעשה מ-13:30, אני הייתי ^{החפצה} אחפזית ב-13:30 הודיעו על כוננות ספיגה אז לכסתי את אפודת המגן אבל האמת היא שלא כל כך האמנתי לזה ולמה לא האמנתי, ברבע של ההודעה אני צפיתי לכיוון המצרים באה משאית, שלקחה 8 או 9 חיילים מצרים להתקלח עם סבכות וכל זה, ככה שכוננות ממש על הקו שלהם, קרוב אלינו, לא ראינו, אז כך שלא התייחסתי כל כך ברצינות לעניין הזה של כוננות ספיגה.

ב-40 13 עבר יעף ראשון של 4 מטוסים מעל לפני רמים ואחריו עוד 8 מטוסים ועוד 8 מטוסים, שה"כ בסביבות בין 20 ל-24 מטוסים, שאני לא הצלחתי כל כך לזהות אם זה מטוסים מצריים או שלנו, וטילפנתי לבונקר שלנה למטה על מנת שיתקשרו לגדוד ויבררו אם זה מטוסים שלנו. מה שכנתי נשכנתי בעמדת תצפית חוץ כדי שכיבה שוחחתי בטלפון עד שיבררו. איך שעבר היעף של המטוסים ההחילה ההפגזה עלינו ב-45 13, אני ירדתי מעמדת תצפית לעמדה מס' 7 וכדרך פגשתי כבר את זרהר שעלה לעמדה ויחד איתו הייתי עד 16:00 אב"י חושב. היו לנו בעיות עם הש.ט. שנתחילה לא עבד אז ירדתי למטה על מנת לדבר עם ^{המ"ל} ~~צבאי~~ שיצור את הקשר יחד עם עמדה ~~הש.ט.~~ לאחר מכן עליתי לזרהר נדמה לי שב-16:00 ירדתי סופית מהעמדה הזאת.

אם לדב"י על רגע שאני פחדתי בו ביותר זה היה לי ^{למ"ל} ~~לש"כ~~ בהפגזה אלא קצת לפני זה כשעברו המטוסים, לא היה לי ברור כל כך אם זה מטוסים שלנו או שלהם אב"י חושב שזה הרגע שפחדתי בו, הפחד הגדול ביותר, אחרי זה כשהתעסקנו עם הש.ט. ולא עזר לא יודע אם היה לי זמן לפחד בכלל, ^{הש.ט.} ~~הש.ט.~~

מיטתה רוצה להוסיף דברים נוספים משאר הלוחמים? הרגשות, מחשבות.
 צביקה בוא עכשיו ללוח הסדר מה קורה בסביבות 16.00, 15 50, שמריצה מהירה כזאת אתה פתאום בא חוץ כדי הפגזה? איך אתה נכנס? איפה מחלקים את האנשים ומה קורה הלאה?

צביקה אני נכנסתי, הגעתי כמובן עם הזחל בחסות הסנק, הסנק נשאר מאחורנית באיזור הזה (מדאה כמפה), הגענו עם הזחל"ם לפה קפצתי ממנו צעקתי כבר מהזחל לאנשים כל אחד להיכנס לבונקר שלו, זרהר נדמה לי עשה לי קבלת פנים חיבה לי בחוץ, הגעתי לחמ"ל, ושאלתי דבר ראשון את זרהר מה המצב, הוא מסר לי, שהוא היה בחמ"ל באותו שלב כשאני באתי, אפי היה בחמ"ל שאלתי אותו מה העניין אמר העסק רבוע אנשים נמצאים או כבונקרים או בעמדות בשלב זה הם כבר היו בעמדות האנשים, וזרהר היה עוד למעלה, התקשרתי לזרהר בטלפון נדמה לי גם כן ^{למ"ל} ~~לש"כ~~ אותו מה המצב, די מטושטש בשלב הזה אני הייתי במצב אישית, של כמעט התייבשות ולכן השלב הזה לגבי הוא די מטושטש, בכל אופן כשהמצב היה בסדר אז ^{הש.ט.} ~~הש.ט.~~ עשר דקות רבע שעה מה יטבתי ליד הקשר לקחתי איתי מים והתחלתי למלא את עצמי עם נוזלים, רזה אישית לגבי, ואחר כך וידאנו שכל האנשים, כל אחד חוזר למקומו לפי התירגולות שהיו לנו, היה לנו תירגולות כל אחד ידע איפה הוא נמצא ככוננות ספיגה ואיזה עמדה הוא מאייש, כאשר היה לי בחמ"ל עצמו צ'יינו שהיה רטום כל לוחם איזה עמדה הוא מאייש ואיזה בונקר הוא נמצא ואני זוכר שישבתי אפילו לפי הצ'יינו בכדי היות הייתי קצת מעורפל וידאתי שכל לוחם ולוחם חוזר למקום שלו לאן שהוא צריך להיות.

הש.ט. נמצא 15 50, אלה הן הנתונים כמעט מידע לא מלא ורק למידע

צביקה
 בשלב זה האנשים יצאו כבר לעמדות, כרנס נתן להם אפוד'אט מן והם יצאו לעמדות ואיישו את העמדות, אני זוכר זיו ודרורן את עמדה 8. אנחנו חוזרים למצב של סביבות 16.00 ארבע פלוס כאשר צביקה עם האנשים מביע. צביקה נכנס לחמ"ל ומה היו השיקולים בעצם להעביר את האנשים לעמדות, נפסקה ההפגזה, היתה הפוגה ברור בשלב השני זה כוננות משיטה צריכים לאייש את העמדות לפי התיגרולות

א ספר איפה כל אחד בעמדות היה.

ברנס
 זיהי התמונה כאשר אנחנו רואים את זדהר סכירסקי יושב למעלה עוד בשלב זה בחצפית, הנח"לאים קצת יותר מאוחר הגיעו אליו שלחתי את שני הנח"לאים האלה שלא היה להם עמדה, הקטר שלמה זלצברג שהיה קשר אונדתי חפש את מקומו של קרקלינסקי כשקרבן קל'סקי גם בן נסאר בחמ"ל לא עלה למעלה; הנהג לא היה לו מה לעשות, היה מה ד"ר רייט היה בחמ"ל, שטארק היה חובש בחמ"ל, אפי ברנס הסתובב בחמ"ל וכשטח למטה בחצר, החברה האלה ימיני לדרןחזי מאיר אלה הרגמים הם נמצאו סמוך לעמדת 81 כאשר כבר נימה לי מנה ראשונה פתחתם את הזקילים היו בעיות עם הזקילים האלה; השם האחרון היה די רקוב ודי יצר בעיות, אני זוכר שאחד ההוראות שלי היה לפתוח את הארגזי מ"גים להכין כמה שייתר תחמשת לפעולה, נשארתי בחמ"ל גם דיווחתי שאני הגעתי, ובשלב זה הודיעו לי שמפקדת הגדוד שאני אשתדל לא לעלות על הרשת שלהם להשתדל לעבוד עם רשת הסיוע שלי וגם עם הסנקים כל הכוונה שסביבי לעבוד על רשת הסיוע שלי, ולכן רב הזמן על רשת הגדוד רשת. נ... נשארנו בעיקר בהאזנה, אלא אם היינו צריכים להתקשר איתם, ועברנו לרשת הסיוע של המעוז שלנו ואיתה עבדנו במשך כל ימי הלחימה.

בשלב רזה של בין כדיקה המצב הצלחתי איכשהו, כנראה להתארש, כי בסביבות 17:00 עליתי בערך לחצפית ואמרתי לזדהר שהוא יכול לרדת למטה קצת לנוח, עליתי לחצפית, ובשלב זה קשהסתכלתי ב-120 אני ראיתי מצב כזה שמנסה לעלות עלינו כוח ממונע מצרי, מכיוון המחנות הדורמיים (מראה במפה) בנקודה הזאת, בלשון הזאת, 4.5 ק"מ טרוח, מהכיוון הזה, היו שלוש סנקים טי. 34 שאחד נכנס כבר די עמוק למים, השני התחיל להתקדם לקראת המים, בסורה של 700 מטר מערבה מהם היו 12 נגמ"שים אמפיביים מצריים, כאשר אחת ראית שם קצין עם ג'יפ מסתובב ביניהם ומנסה לארגן את החברה עולים על הנגמ"ש יורדים מהארגונים. כנראה שזו היתה נקודת היערכות שלהם. הכוונה שלהם לגבי, היתה ברורה ביותר, הם ניסו משהו לעבוד את איזור האגם המד הקטן מכיוון מזרח ולנסות מכיוון מזרח לחקוף אותנו כנראה. התקשרתי עם החמ"ל הגדודי וביקשתי שיחנו לי את ה-175 מה שהבטיחו לי לא ידעתי שלזדהר היתה זיתם כבר מביטה אז הם הודיעו לי המתן ואחר כך הודיעו לי הפגז הראשון נורה, צנח במים בערך בסורה של ק"מ מהכוח המצרי.

ביקשתי ~~ה~~^{היא} סיוע, אני זוכר נהתי שם 1800 יותר ואז הודיעו לי, שטופ, לא מקבל יותר ארטילריה, אין לך ארטילריה יותר וזהו. בינתיים הטנקים נכנסו למים התחילו לנוע אז היה לי פה הטנק הזה, היה בעמדה הזאת, העליתי אותו למעלה לעמדת אש, הם היו למטה פה היו אז העמדות שלהם, זה לא כמו שזוהר אמר תלוליות זה היו עמדות מסודרות לטנקים, היו רמפות לטנקים זה מסודר. הם היו למטה בעמדת המתנה, העליתי את הטנק הזה לעמדת אש ושאלתי אוהו אם הוא מזהה/אז עם המסקפת שלו בכלל טורת של ~~העמדה~~^{העמדה} וחצי ק"מ הוא לא ראה את הכוח המצרי אז אמרתי לו שאני אנסה לטורת אותו ככל זאת, עבדתי עם ה-120 ואצלי זה נראה מטש על ידי, הצא הרביץ פגז ראשון זה היה קצר וימינה אני זוכר, נהתי לו שלושה תיקוני טורה בפגז הרביעי פגענו סטי. 34 וכנראה בחלק האחורי הדלקנו אותו, הוא נדלק, ה-טי. 33 השני שהיה במים ראה שזה נדלק עשה סיבוב והתהפך על הצד והשלישי שטוס לקח רורס, לקח רורס אז נהתי לו שינוי טורה על החברה, על הנגמ"שים שהתארגנו כ-700 מטר מערבה יותר. הוא התחיל לירות פגזים, זה היה לא מדויק אבל זה פגע בקרבת הזהל"מים, החברה שמה קטגוריה מהזל"מים התחילו לנרות, המצרים, ואז הגענו למסקנה שחבל על התחמשת שטוס שהוא אמר לי כל הזמן שהוא לא מזהה והחלטנו, שנפסיק לטורה אותם, ונחכה במידה ויגיעו אלינו נדפוק אותם כטורה כזה אין טעם לבזבז חמשת.

זה היה בשלב זה, איזור בכירית, כולו היו חיילים ראינו אותם בתוך עמדת, טורה של הכי ריב אלי שזה המגדל הצפית שלהם זה 1200 זה כבר מחוץ לנשק הקל, החברה שמה ישבו בשקט גמור לא ניסו לירות ולא לעשות שום דבר, בשלב זה החלטנו לשמור על לא על ירי, אנחנו לא נהעסק איתם בשלב הזה, וכל הזמן בעיקר אני עמדתי וצפיתי לאיזור מזרח כאשר מידי פעם ניסיתי ליצור קשר עם הגדרו ולדורות להם מה אני רואה וניסינו גם פעמיים שלוש לבקש סיוע ארטילרי ואז אמרו לנו, מצבנו טוב, שתדלו לא להפריע!

עד החשיכה האם ראית חוץ מאותו ניסיון, האם ראית באיזור ליסרף איזה שם דברים, ראית את הנגמ"שים האמפיכיים?

באיזור ליסרף לא ראינו שום דבר היה די קשה לראות, כללית יצא מטמה די הרבה עשן האיזור הזה היה די מאובק והראות הייתה לא הכי טובה,

היה קשה לראות אין טמה.

באותה שעה, שזה קרוב לחשיכה, אחת הודף עם הטנקים נסיון, החקפה מסוריינת,

אמנם לא כל כך גדולה, אבל יתכן שאם היא הייתה מצליחה הייתה הופכת

לבדולה, בעזרת טנקים שאתה מטורת אותם לא בטנקים אלא כחותחים, באותו זמן אנשים פרטים אצלך בעמדות בכוננות פשיטה, כאשר אתה מזהה ומכין שלפי הטכניקות את הפסיקו את ההסגדה צריכים להגיע כוחות, כך שאני מכין שנכנסת לקראת חשיכה עדיין עם אנשים בתוך העמדות?

אנשים היו בתוך העמדות.

ברנס: 3/27

מה אתה חושב באותו זמן צניקה אתה שומע גם בקשר מה קורה במעוזים
אחרים מה אתה חושב באותו זמן, מה קורה פה?

3/

שהעסק רציני יותר מדי, אני לא זוכר מה השכתי אבל אני רק משוכנע
שהשכתי שהעסק הוא הפעם רציני.

צניקה

האם השבת שהאמנחם שהוכלו להחזיק כמו שצריך אם יתקופו ארתכס?
בכל אופן לא היו לנו מהשבת אחרת, אלא רק להחזיק.

3/4

צניקה

צניקה האם אתה מוכן לחזור שוב על מיקומם של הטנקים של האויב?
(טראה בספה) אם תיקח את איזור הסחנה הדרומי אז זה היה מזרחה
מסחנה הדרומי, יש לנו מה שנקרא מה מצפון לככרית.

ברנס: 3/27

צניקה

כלומר כשפגעתם בטנקים הם היו על הקרקע?

ברנס: 3/27

זה שפגענו בו היה על הקרקע ממש בכניסה למים, אחד היה בתוך המים
כבר כ-10 מטר בתוך המים, השלישי זה שהתהפך.

צניקה

אתה בטוח בזיהוי של טי. 34

ברנס: 3/27

לטי. 34 יש את הצלילית הגבוהה יותר ויש בה את מיכלי דלק מאחורנית
אתה רואה אותם ואני כמעט משוכנע שזה טי. 34 היו.

צניקה

ברנס ברא הספר, אתה אז בתוך סמל המעוז מקבל את צניקה שהוא נכנס,
איזה סדר פעולות אתם עושים, התזזור אולי או ספר קצת.

3/4

צניקה נכנס למוצב והוא ישר ניגש לטלפון, אני שלחתי את כל החיילים,
כל אחד לעמדה שלו בהתאם לבונקר, ותוך כדי זה שאני מחלק להם אפודות

ברנס

מגן, הודעתי להם שכל אחד חומש את העמדה והמוצב נמצא בכוננות של פטיסה, מי שנשאר

לידי זה שני הנח"לאים, אחרי זה החלטתי שיש יותר מדי אנשים בהמ"ל, אז לקחתי אותם ושלחתי
אותם לעמדת הצפית, שיתבכרו את העמדת מ.מ. למעלה. לעומת זה היה לי גשש וגם גנרטוריסט

שטניהם לא היו לוחמים רציניים ועליהם לא בנינו, אז אותם שלחתי אותם לבונקר 3 והשארתי
אותם בתוך הבונקר, שטניהם לא אישו עמדות. זה לפעשה מה שהיה בסביבות 17:00 17:30,

לאחר מכן חלק מההכרה היה בצום וחלק ניכר גם לא אבל היות ולא אירגנו ארוחת צהריים, אז
החלטתי על התארגנות בתוך המוצב מבחינת 3/27 מה שאירגנו זה קודם הכאת החמושת

מהבונקר ליד עמדה מס' 12, בכניסה למוצב, הכאת החמושת לעמדה מס' 81, הבאנו כ-40 עד

הנאנו בשטרות של חיילים, כשהמש"ק מרגמות היה בעמדה, כ-40 עד 50 פגזים, אירגנו אותם טרסנו אותם ליד העמדה פתחנו את כל הזבצילים, והודעתי לאחר מכן בחמ"ל על פתיחת כל הרימונים מהזבצילים ופתיחת התחמושת למקרה של פשיטה, היות וכל התחמושת שהייתה במרכז גם רימונים שהיו בעמדות היו ארוזים בתוך זבצילים, אז כל הרימונים נפתחו כולל כל התחמושת לאחר מכן עשיית סיור קצר על כל המוצב ויזאתי שהכל בסדר אז התארגנו לקראת ארוחת ערב. התיעצתי עם מפקד המוצב אם לעשות ארוחת ערב חמה אז אמר לי לא, אז מה שעשינו יותר פאזר זה ארוחת ערב מעין מנות קרב כאלה (חילקנו לעמדה עמדה והוגשה מידות ערב עד לעמדה עצמה) הגשנו קופסאות וכל מה שהיה במרכז, מכחינה מזון לא היה חסר, ארוחת ערב הייתה בערך ב-20 00 שבשעות האלה לא הייתה עלינו הפגזה אבל הרגשנו בתנועה, בשעות החשיכה לא הייתה הפגזה לא היה כלום אז היינו בשעת רגיעה כל החברה היו בעמדות שלהם לכוננות של פשיטה. בסביבות 22 00 שוב עשינו ארוחת ביניים, חילקנו קפה ועוגות וסנדביצ'ים לכל העמדות וראינו שאין הפגזות ואין פשיטה, אז מפקד המוצב הגיע לפסקנה שכל החברה לא יהיו ערים אז אם עמדה היתה מאוישת על ידי שלושה אנשים אז תהיה מאוישת רק על ידי שניים ואחד ילך ליטרן.

אני מדבר כאן על תקופה בעיקר של עד החשיכה, שלמי התאורים שלכם אחס עובדים לפי כל הפקודות ומתארגנים כפי שצריך ופועלים בכוח גם המפקדים, סמל המעוז, כמובן גם החיילים שנמצאים במעוז ואולי מישהו רוצה להוסיף, זרהר יש לך משהו לבוסוף לתקופה הזאת עד החשיכה?

אני ישנתי בתוך החמ"ל בזמן הסירות של הסנקים, הייתי מעין מתורגמן, אני לא נרעה, אחר כך אני פשוט נשארתי בחמ"ל להאזין לרשת הקטר של שאר הצבא ^{המילואים} למקרה שיקרה משהו עד חשיכה.

מהלוחמים, חברה מישהו רוצה להוסיף על עמידה בעמדות, על הפעולות, אחס צריכים לספר את הסיכור שלכם.

ביום ראשון אחר הצהריים אנחנו ניסינו לטרוח את המרגמה 81, אבל מאחר והטרוח היה גדול אז לא הצלחנו במיוחד.

ימיני אתה עומד כאן בעמדת המרגמות, אתה ראתה איך יורים מהסנקים שלנו?

ימיני משה.

אני הייתי בעמדה מס' 3, והיה לידי טנק שלנו, ולפני זה שמו את כל הטנקים בעמדות ואני יריתי במלך עשיחי ניסווי כלים, ואני סימנתי

לסנקיסט לקצין שלהם שאני עומד לירות שלא ירה לכיוון שלי, שיחשוב שהמצרים הגיעו כבר לשער. ואחרי שהוא אישר לי אני יריתי למים וראיתי שהמג פועל בסדר וראיתי שהטנק משיב

אש.
ימיני

עשינו ניסוי כלים בחוף המוצב לבדוק את כלי הנשק.

תוך כדי המלחמה?

ימיני

תוך כדי המלחמה עשינו ניסוי כלים.

ימיני משה

זה היה כפקודה של צביקה? אתה כותן פקודה לבצע ניסוי כלים להיות בסרת שהכלים עובדים?

ימיני

אתה ראית את הפגיעה של הטנק בטנק של האוייב?

ימיני

לא אני לא ראיתי וראות בעין זה היה קשה לראות, יכול להיות שהם ראו את זה עם ה-120 מ"מ.

ימיני משה

ימיני מה אתה חושב באותו זמן, יש לך משפחה ופה מטוסים והפגזות, מה אתה חושב באותו זמן?

ימיני

אני לקחתי את זה בהחלטה קל, לא חשבתי שזה רציני כל כך, חשבתי שזה הקרית באש, בעיקר בשעות הראשונות של המלחמה, אבל אחר כך ראינו שזה

ימיני משה

ענין יותר רציני, לא היה זמן לחשוב על הכית, חשבנו על המצב שלנו באותו רגע וכל זמן שהשבנו באש זה היה בסדר והיינו בחקורה שהכוחות שלנו יתחברו אלינו בטשך הלילה או למחרת וחיכונו לבאות.

ימיני

מי עוד רוצה מהחברה לספר? כהן איפה אתה עמדת באיזה עמדה?

כהן

בתחילת המלחמה אני עמדתי בעמדת שער ואני ועמד התחלפנו מאותו יום בבוקר, אז כשהחילה המלחמה אני עמדתי בעמדת שער וכשהחילו הפגזים

נכנסתי לתוך השפניה, איזה חצי שעה ראיתי שזה לא עסק, השפניה לא החזיק מעמד בסגד ישיר אז לקחתי את הרבליים שלי ונכנסתי לבונקר 1, לבונקר 1 נכנסתי רצייתי להגיע לבונקר שלי, בונקר 3, אז כובע פלדה לא היה לי, נכנסתי לבונקר חס"ל, אהר היה סמה והרופא נתן לי כובע פלדה שלו, של הרופא, רצתי לבונקר 3 לקחתי את הכובע פלדה שלי והחזרתי את הכובע פלדה לרופא, אחר כך התחלתי לאייש את העמדה שלי עמדה 10 אני ולביא דרורן.

ימיני

אני רק חושב שצריך לתקן את הרשימה כי נדמה לי ששצבניקה עלה למעלה אני עליתי איתו כקשר והנח"ל ירדו למטה, רק מכחינת עידכון השמות,

צביקה

כסלב ראשון לקחתי אותו כי הוא היה הקשר שלי, אחר כך כשהתארגנו לשמירה לילה אז הנח"לאים עלו למעלה.

כחן אנרהם : 3/1
7/8

כשמודיעים על כוננות ספיבה אז אלה שנמצאים בכונקר שומעים אותם אבל אלה שנמצאים בעמדות לא שומעים, באינטרקום.
 אנחנו עכשיו נראה - - - מהרגע שירדה השיכה עד למחרת שהאיר הכוקר. היה די רגוע הלילה, בשלב מסויים בסביבות 22:00 כלילה, קודם כל לפני זה, כאשר ראיתי שהעסק מתחיל להיות רגוע אז הודעתי לכרנט שיחלקו אוכל לחברה לעמדות והתחלנו להצטרף כך, שבס אנשים יוכלו להחליף כוח ולישון, והיו בין 2-3 בכל עמדה ושניים שופטים אחד ישן. בסביבות 22 00 כלילה כוח של השיכה 401, עוד שלושה טנקים חברו איתנו, היה להם קצת קשה לזהות אותנו עם המכשיר קשר פחות או יותר נידרסנו אותם אלינו והם חברו אלינו, זוהר ואני ירדנו אל הטנקים והכנסנו אותם עם פנס, הכנסו, סמס כל טנק לעמדה, כאשר טנק אחד עוד הוספנו מצד מזרח ושני טנקים מצד מערב לנו.
 אז היו לך סך הכל שישה טנקים?
 טן הכל היו לי שישה טנקים. סליחה היו לי חמישה משום שהטנק הראשון טנק אחד מכוח של גלכרוע המנוע לא היה בסדר, אז עם השיכה נתתי הוראה להלץ אותו אחורה, וטנק שני גרר אותו איזה 10-15 ק"מ אחורה, ושמה הם היסרו אותו אחר כך הטנק הזה חזר, כך שבסיוכום היינו חמישה טנקים. הצורת עצמו חזר.
 הגיע מ"פ או ס"ס/פ, מי פקד על הטנקים?
 שני ספקדי מחלקות. הצורה עצמו של הטנק שהיה פגוע נכנס אלינו לתוך המוצב ואייש את המוצב, נדמה לי שבשלב הראשון החזקנו אותם בתמ"ל.
 לא חילקו אותם ישר מהחלה, אני זוכר שאני קיבלתי את טנקיסט אחד לכונקר שלנו בכונקר מס' 2, הסמל עלה לתצפית, חילקו אותם בין כל העמדות.
 אפשר לומר שבסך הכל קיבלנו שני נח"לאים ועוד ארבעה טנקיסטים אז כבר היינו מצב מתוגבר, ובמצב לא רע ועם חמישה טנקים והחברה האלה שבאו עם הזחל"מ באו איתם עם מ"ג אחד היינו עם שבעה מ"גים, גם כוח אש רציני היינו במגב טוב ולא היה, אני חושב שלא היה איזה שהוא חשש בלב, הרגשנו את עצמנו די בטוחים.
 וכך אתם עוברים את כל הלילה?
 דומני, שבאמצע הלילה התחילה הפגזה עלינו עוד פעם, אני אנסה להיזכר, הייתה הפגזה עלינו, לא כל כך חזקה, פעם אחת אפילו הם הפגינו את איזור האו"ם כלילה הראשון אנחנו גם שלחנו טנק אחד והוצאנו את הקציין קישור של האו"ם מתוך הזה.

באיזה שעה?

זה היה בלילה השני, בלילה הראשון עוד לא התייחסנו אל האר"ם. היו לנו בעיות שלנו לא התייחסנו לאר"ם, האר"ם דלקו שמה אורות זה עזר לכפרים לטרוח את אל התוחמים בלילה והם הטרידו אותנו כל פעם עם אש הסודה, בעיקר בשעות הקטנות של לפנות בוקר.

עוד על הלילה?

בלילה אנחנו גם זיהינו מעמדת תצפית זיהינו מעבר של גדר, אז לא ידענו מה זה, זיהינו באט.אל.אס. ובמשקפת זיהינו בקרך כ-10-12 ק"מ דרומית לנו בתוך האגם זיהינו מן גשר מצופים כזה היה גשר מצופים עצום של איזה ק"מ או שניים והיום אני יודע, נדמה לי שזה היה גדר פי.טי. 76 שחצה מצפון לליטרף, אנחנו זיהינו את זה הודענו לחטיבה, דיווחנו את זה למח"ט שם נדמה לי שזה היה כבר המח"ט של חטיבה 40, והם קיבלו את הדיווח, נוסף לזה נדמה לי שבאותו לילה היחה מולנו כמו שציינו בהחלטה בזמן הכוננות (א.א.א. שחי טוללות של טילי איי.ס. 6 ליד ככרית, ונדמה לי שבאותו לילה טוללה אחת הורידה מטוס שלנו. אנחנו ביקשנו בערב, ביקשנו גם כן סיוע ארטילרי, כדי להפגוז את הטוללה הזאת, דיווחנו שאנחנו רואים איך המח"ט עובד ואיך שהטוללה משלחת טילים, אבל לא התייחסו לבקשה הזאת יותר מדי, ובלילה ראינו נדמה לי שמטוס נפל, אני לא יודע בדיוק איזה מטוס, אני לא זוכר אם זה היה בלילה השני או הראשון אבל אני זוכר שזה היה כאחד הלילות.

בלילה הראשון מילאנו תפקיד, בעיקר של תצפיתנים, כאשר לנו הודיעו מהמח"ט כל פעם על כניסה של מטוסים שלנו ליורט, אנחנו ממול היינו מודיעים להם כל פעם על יציאת טילים, כמות טילים, הייתי לוקח אזימוטים, אני זוכר עמדות ומדדתי אזימוטים, בהמשך ראיתי פגיעה של מטוס שלנו, כל פעם שהייתי רואה רקטות ירוקות הייתי מדווח לפי אזימוטים את הנקודות, הסתבר לי שרוב הרקטות זה היה בעיקר מהכות של עירוף עם גלכרע שהוא ניסה לחבור באיזור ליטרף אבל היחה גם רקטה שם של טייס. בעיקר העבודה שלי בלילה היחה כתצפיתן עם המאה עשדים.

זה כל הלילה, אני מכין שהמבן הזה שכך אתם עומדים, הוא נכון גם ללילה, כאשר שכפי שברננס הסביר אתם החלטתם כל פעם לתת למישהו אחר ליטון בין השלושה כדי לא ליפול מהרגליים. ברננס אהה רוצה להוסיף ללילה איזה שהם דברים? מישהו מהלוחמים רוצה להוסיף איזה שהם דברים הרגשות מהשכות? עמד מה חשבת בלילה עומדים בעמדה, בעמדה מס' 1, עכשיו מה בעמדה מס' 2 כתוב שהיה מה... יוסף, הוא היה לכד או שהיו איתו עוד?

היו בעמדה 3 עוד שני לוחמים, העמדה ההיא הייתה שלוחה לכל האורך שהייתה שתי עמדות, עמדה 3 ועמדה 2.

ג"מ

אז אנחנו עוברים את הלילה הראשון, כפי שבדיקה הסביר, כתצפיתנים, וודאי שפה קשה היום להיזכר כבר בכל אותם אלפי הפרטים, כשה היה

ג"מ

לילה ארוך מאוד ומה קורה בבוקר, צבדיקה, כשמאיר היום?

בבוקר אנחנו רואים מצב קצת נחמד אפשר להגיד, רואים הרבה מאוד מצדים באיזור שלנו מסתובבים. כ-7 ק"מ מאיתנו ישנו מצוק, מזרחה,

צבדיקה

היו גם הרבה מאוד חיילים מצדיים שניסו לחצות הזרה.

אני מדבר על יום ראשון, מה רואים ביום ראשון?

ג"מ

לא משהו מיוחד.

ג"מ

כל היום עד ללילה עובר כלי שום דברים?

ג"מ

יום ראשון עובר עד בסביבות שעה 11:00 יום שקט אז החליט המוצב

ג"מ

להתארגנות, והחלטנו לנקות כלים ולארבן את המוצב, ולחזור לחיי שגרה

כמעט של מלחמת החטה. בסביבות שעה 14:00 התחילה עלינו הפגזה טוב, כשנוסף לתותחים 155

החלרו גם טרגמות 160.

צבדיקה סכם את יום ראשון ה-7 ל-7-8 את שעות באור ט-06:00 בבוקר נניח

ג"מ

ועד 06:00 בערב.

אפשר לומר עוד פעם לגבינו לא היו במשך יום אירועים מיוחדים, פעם

צבדיקה

אחת עברו מטוסים מטוסי ארייב ועמדת הנ"פ. מט' 6 פתחה עליו כאש,

זה אני זוכר. כללית לפנות ערב הם התחילו להפגז אותנו בצורה די רצינית, ביום ראשון

לפנות ערב, עם שתי סוללות, לא כמו שזכרתי אומר סוללה אחת היתה שט סוללה אחת 155 וסוללה

יותר קטנה אני מעריך 132, המרחק בין הסוללות היינו רואים מטש את היציאה של הפגזים,

הם היו בסורה של 7 ק"מ מאיתנו

ובאיזה שעה התחילה ההפגזה?

ג"מ

לפנות ערב אפשר להגיד ב-30 16 00 17,

צבדיקה

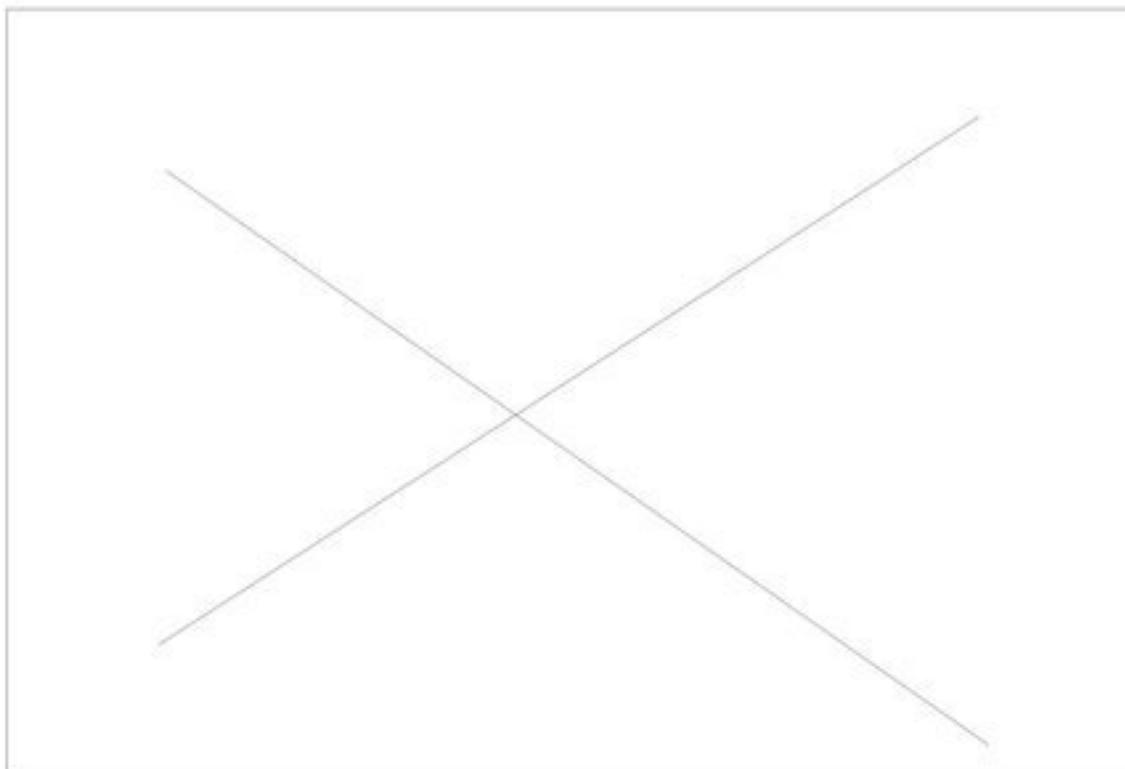
מה מצב האנשים, כוננות ספיגה או כוננות שטיטה?

ג"מ

האנשים כשלב ההפגיה נכנסו לכונקרים ככוננות ספיגה אחרי כן יצאו עוד

צבדיקה

פעם לעמדות לכוננות שטיטה.

(מראה כמפה) איפה זה עמדת האוי"ם היא פה

זכיקה

עמדת האוי"ם זה מזרחה, חקח סיפה לעמדה 3 על קו המים. העמדת שט סנק לחשמוץ כי עשיחי הערכת מצוי והנכתי שאם הם חדרו מליטוןף אז כנראה

שינסו מצד מזרח לעלות עלינו, שאר הטנקים היו יותר צמודים בצורה הגנה סביבנו ללילה,

~~הטנק עמד, כי זו הייתה עמדת טובה, ואחר כך היו~~

מדי פעם הפגזות קלות כיום ראשון כלילה בעיקר הסדרה. מה שעוד אני זוכר לפנות ערב הייתה כיום ראשון הפגזה, גם כן עלינו, כאשר שטחי לב שהשירונאים דיברו אחי בקשר, הפגזים נחתו בעיקר באיזור של הטנקים שהם היו קצת אחורה וימינה ושמאלה. רוב הפגזים נפלו מתוך למרצב פטש בין הטנקים וזה היה כיום ראשון לפנות ערב, ואז הודעתי להם גם על דממת אלחוט, ראם לא צריך לדבר, לא מדברים, וכאמה ראינו שהמצרים יורדים מאיתנו, זה עזר. גם את זה עכננו כיום ראשון לפנות ערב עם השיכה.

אתה כולל את יום ראשון גם את הלילה.

3/8

אני מדבר על יום ראשון זה מהשלב של עם השיכה 17:00 ולילה.

צביקה

מי רוצה להוסיף עוד, ברנט, לגבי יום ראשון כולו 3 גם כיום וגם כלילה.

3/8

לגבי יום ראשון צביקה כבר אמר למעשה זה היה היום של ההסדרה מצד

ברנט

המצרים, ומכאן זה היה היום של התארגנות, הן מכחינת המוצב והן

מכחינת כל החיילים, לבדוק את הנושא של התחמשת וכל מה שקשור במצב. זה למעשה מה שקרה

בכל יום ראשון עצמו.

הידלוק, ניסינו פעם אחת ביום ראשון לפנות ערב ובדיוק התחילה ההפגזה

3/8

אז הפסקנו את זה.

כיום ראשון בערב נכנס סנק ראשון למוצב, החלטנו לתדלק אותם היות ולא

ברנט

היה להם דלק היה לנו חשש חביות סולר החלטנו לתדלק סנק סנק אבל

ברגע שהיה נכנס סנק למוצב אז מהחילה הפגזה על המוצב, אז הידלקנו סנק אחד ולאחר מכן

הפסקנו היות והמצרים ברגע שכל סנק היה זז בשטח אז היו מפגיזים את המוצב עצמו.

זוהר יש לך מה להוסיף על כל יום ראשון שזה ה-7 לחודש?

3/8

אם אני לא טרעה בשעות הצהריים אנחנו ראינו את הקרב שב"ש שהתנהל

זוהר

לפיתחת ציר הבידי, נדמה לי שזה התחיל בשעות המוקדמות בשעות של אחר

הצהריים 14:00 15:00 בערך, אנחנו דיווחנו כמה פעמים אל מפקדת הגדוד על הטנקים של

המצרים שאנחנו רואים, על התנועות שלהם וגם, אני לא זוכר אם זה היה ביום ראשון אחרי

הצהריים או ביום שני כי גם ביום שני התנהל אותו מצב בדיוק, היו קרבות שב"ש סביב

הפיתחת, אנחנו ביקשנו לשלוח את הטנקים שהיו לנו את החמישה טנקים לסיוע של הקרבות שב"ש

האלה, צביקה יכול להרחיב על זה את הדיבור, אנחנו לא נענינו, זאת אומרת אמר לנו להשאיר

את הטנקים אצלנו, וחץ מזה היה התארגנות, אני לא חושב שיש מה להוסיף.

אז יש לי להוסיף על דברי זוהר, נזכרתי זה היה ביום ראשון בשעות

צביקה

הצהריים בשעה 13:00, היה כוח שריון מצרי שראינו אותו עולה מכיוון

ליטרף ולכיוון מזרח צפון, היו לנו אמילי חששות שהכוח הזה יהיה מופנה אלינו, ומולם

ראינו 4-5 טנקים שלנו, כאשר אהה רואה את הטנקים שלנו נעים במהירות נעגרים דופקים חוזרים

במהירות אחורנית כל הזמן מן הנדעה של קדימה במהירות וחנועה מהירה מאוד. לעומתם

היו כ-30 עד 40 טנקים מצריים, כאשר כוח חי"ר פרוש כיניהם היה, כוח די רציני וכל פעם

כשראית את הטנקים שלנו חוקפים ראית מן מצב, שכל החי"ר המצרי שתחיל לדהור לעבר המים

חזרה שמה היה איזה קצין עם ג'יפ היה מארגן אותם בצורת שדרת ועוד פעם הם קולים עם

הטנקים בצורת שדרת למעלה.

זה היה בן קרב שנמשך כשעה משהו כזה, אני ביקשתי מדליה אישור לשלוח את הטנקים שלי לעזרת הטנקים האלה, מסתבר שזה דרך אגב היו הטנקים של זה שהיה פה המ"פ שהיה פה, לא קיבלתי אישור, כשלב מטוסיים ראיתי שלושה טנקים מצריים שמנסים מכיוון מערב לאגף אה הטנקים האלה, אז הודעתי לדליה והודיעו לי ששלושה טנקים מנסים לאגף אותו מטעם מוטחי, קיבל את ההחלטה הזאת, במקום טנקים אז הם אמרו לי הודיעו לי בקשר שערך מעט שנצפה עוד מעט יכנסו דרדרים, הכוונה למטוסים, שנצפה פגיעות וכאמת כעבור איזה 10 דקות נכנסו מטוסים מסתבר שגם המטוסים האלה באותו שלב הורידו כמה פגזים באיזור ליטרף כשהם היו בשלב של הכניפה החזרה, אני מדבר על אותה תקיפת מטוסים שהיתה, ראינו גם את זה, פגיעות היו של מטוסים לא הכי טובות כשריון המצרי, בכל אופן הקרב הזה שיחק ממש עד חשיכה של קדימה אחרה, כשאתה רואה שבכל הקרב הזה מטחמים ארבעה המישה טנקים שלנו לעומת כמה טנקים מצריים, למטה יותר לכיוון המים עמדו שילדות של איזה עוד 15 נגמ"שים מצריים שרופים וזה כנראה מה שראינו וזהו במוצאי שבת, כלילה ראינו הרי שליטרף בווערת זה היו הנגמ"שים שהם כאן, שכוח של גלברע פגע בהם גם כן, הוץ מזה בסרוח של 8 ק"מ מאיתנו היה כוח מצרי די רציני של איזה 300 חברה, מתחת למצוק שהם ישבו ללא תנועה ואם היו להם גם כן עוד 10 נגמ"שים ועוד שלושה טנקים, ישבו מתחת למצוק ולא זזו לא קדימה ולא אחרה במצב סטאטי, זו היתה החמונה ביום ראשון.

כואו נעבור ליום שני, אם אין הוספה על יום ראשון.

צביקה

יום שני מאיר האור, 8.10, מה אחם מספרים צביקה

יום שני מאיר האור, אז אני החלטתי שאנחנו צריכים להתחיל להכנס לחיים נורמאליים, לא ידעתי כמה זמן נהייה במצב הזה ומה יהיה,

צביקה

לא ביקשנו למעשה, אפילו לא ביקשנו איזה שהיא תיגבורות ולא ביקשנו שום דבר והחלטנו להיכנס לחיי שיגרה. המצב היה כזה שמהתצפית עם שחר ראינו הרבה מאוד חיילים מצריים נעים בטטח באיזור שלנו, רובם היו כבר ללא נשק וללא מכנסיים מוכנים בשלבי צליחה חזרה לכיוון שלהם אותו כוח שציינתי שהיה מתחת למצוק של ה-200 חיילים מצריים והשלושה טנקים והחל"מים היה תקוע באותו מקום, כשהחיילים אהה כבר ראית אותם על הגבעה למעלה הם התחטרו. בכל אופן זה היה כוח סטאטי שלא זז לא קדימה לא אחרה, סביבנו בסרוחים של 2-3 ק"מ הסתובבו חיילים מצריים, היה איזה שלב שמתחת למצוב שלי ממש עברו שלושה חברה מצריים, אז אמרתי ניקח אותם אלינו, יהיה לנו מחלקה מ"צ.

רציתי להכניס אותם לא ישר אלי משום שיטנו שדה מוקשים אלא מסביב על יד עמדת האו"ם
 הם התרחקו איזה 400 500 מטר מאיתנו הפשו בריחה ^{לכאורה} וברחו מאיתנו, לא נעים אבל
 החכרה דפקו אותם נתתי להם את ההוראה מהסיבה שפשוט גיליתי להם על ידי זה שהראתי להם
 מאיפה להיכנס, גיליתי להם למעשה איפה השטח לא ממוקט ולא היה לי שום ענין שהחכרה האלה
 יגיעו לכוחות המצריים.

אחר כך בסביבות 10 00 היה איזה יעף של סוחרי, עבר מעל המוצב, החכרה עם המג"ם דפקו
 עליו, לא פגעו בו, ובכל אופן אנהנו התחלנו, אני זוכר שלחנו את החכרה אפילו בבוקר
 להתגלות, אמרתי להם לנקות את העסק ולחזור לחיים נורמאליים וששום שניראה כמו בני אדם.
 לא היו אירועים מיוחדים עד יום שני אחרי הצהריים.

אבל נדמה לי טאז כבר ידעו חלק מהחכרה שליטוף נפלה.

זה ידענו עוד כיום ראשון למעשה את הקטר - - כיום שני בצהריים

צביקה.

ראינו עוד פעם קרב של שב"ש באיזור הרמפה הזאת שמעל ליטוף ומזרחה,

גם כן ארטילריה ירדה שם כסכיכה, נדמה לי שכיום שני עוד פעם ביקשתי להוציא את הטנקים
 ועוד פעם לא קיבלתי אישור להוציא אותם, והעסק לבנינו היה די רגוע מבחינת הפגזות, עד
 שעה 16 30 בערך. כ-16 30 ללא שום התראה ירד עלינו פגז ראשון בול לתוך המוצב, של
 מרגמה 160, הרס נוראי זה, ואחרי כן התחילו לרדת עלינו כרד של פגזים הכנסתי את כל
 האנשים לכוננות ספיגה, נשארתי אני ונדמה לי הנח"א י למעלה בימדת החצפית, והסוללה הזו
 הפגיזה אותנו די חזק. כאשר עם השיכה הצטרפו אלי יורד שתי סוללות של 155 ו-122 לפי
 הערכתי, כאשר הסוללות האלה ירות ישר, הם ירו כמה שלושה פגזים ופגז רביעי חאורה, גם
 התאורה הם ירו לפעמים תלול מסלול ולפעמים מטט בקינורן ישר שורה מסלול, והיו לנו כגזים
 של תאורה שדלקו בתוך המוצב, כבר התחיל להיות נזק די רציני, קודם כל הגנרטור שלנו הלך,
 הבית סולר שעמדה על ידו הועמה, התחילו להיהרס פתחים של בונקרים, עמדות, המרגמה 81,
 לפני זה אני זוכר עם השיכה איך שה-160 פגז ראשון שהיא ירתה נתתי ללדוך לוראה לידת
 לעמדת 81 ולנסות להחזיר להם אש תלול מסלול חזרה, הוא ירה אייה פגז שניים ראיתי עוד
 פעם אנהנו לא מלכלים שורה, אחר כך הוא אמר לי שפמש מסוכן לעמוד על יד העמדה, התחילה
 עוד פעם הבגזה נכנס לבונקר על יד יד, ראז העמדת מרגמה שלו קיבלה פגז ישיר וכל
 העמדה נהרסה מטט כוסחד בחול לא טאננו אפילו אה יקנה אחר כך. בכל אופן ההפגזה היתה
 כיום שני עם השיכה מאסיבית מאוד, ונירסו פתהיכ של בונקרים, תעלוח נחסמו באיזור 3, באיזור
 בונקר 2

המסמך כל פעם התקשר אלי ולהץ עלי ואמר לי, כשהיה מוכן תודיע לי איך לך הרכה זמן
 שתדל לעשרת את זה מהר. שאלתי אחר מה בקשר להשמרת מסמכים קשר הכל, אומר תעשה
 כפי הכנהך. עשינו עם מדורה השמדנו את המסמכים, לבני הקשר היה לי הכל על המכשירים
 שינינו את התדירים, היום אני רואה כמה אני נאיבי.

ואת המפה הגדולה שארנו בהפ"ק שמה, לא הוצאנו אותה.
צביקה
 כללית ניסינו לנקות את השטח. אני דיברתי עם זוהר אמרתי לו שיש
 לי הרגשה שפה ילך קרב שב"ש בסכיכות המוצב וכנראה לא רוצים שנגיע
 מעורבים בעסק ולמחרת בכורק כמה שיחזירו אותנו למוצב, לא כדאי להרוס את כל המכשירים
 היקרים האלה, למחרת בכורק אנחנו חוזרים למוצב אין בעיות.

באיזה שעה זה היה?
צביקה
 כל הסיפור הזה בסביבות 01 30 כלילה. האנשים רוכזו למטה והודענו
 שאנחנו יוצאים ואז הודעתי לשריונאים שיקרבו את הסנקים לכיורן.

המוצב.
 באיזה שעה יצאנו?

צביקה
 יצאנו ב-02:10, 02:30. השלב הבא הסנקים התקרבו התחלנו לעלות אנשים
 למעלה ואז דרדן לכתוב שהיה בעמדה 8, אפילו כפי שאמרתי בכל עמדה
 בכל פינה שארנו אדם או שניים אפילו, איתי היה עוד בן-אדם היה הנח"לאי עם מג בכדי
 שיאבטחו את היציאה של האנשים מהשטח. ואז הוא צעק שהוא שומע קולות בערבית, אני עוד
 הייתי באותו שלב בעמדת החצפית למעלה, אספתי איתי, אני זוכר, זה המסמכת 120 בדיוק החזקתי
 על הידיים התחלתי לאסוף אותה, פישרו נתן את ההוראה למטה לרץ מיד לעמדות, אני חרטב שזה
 זוהר נתן את ההוראה, צעק לאנשים לרוץ מיד לעמדות, אנשים רצו לעמדות והשלב היפה ביותר
 היה לקח בדיוק דקה כולם היו בעמדות ומיד פתחו כאש לכל הכיורנים לא ידעו לאן אבל פתחו
 באש לכל הכיורנים.

הסנקיסטים ותחילו להחזיל את הסנקים לעמדות האש שלהם כחזרה, גם הסנקיסטים טענו שהם שמעו
 קולות בערבית, שלושה חברה שלנו כבר היו על הסנק כוכבים על הסנק שהיה על יד השער היי
 רכוכים עליו למעלה, היה חג"די הגשש והחבלן, כפיצור הסנקים נעו לעמדות האש, חג"די
 וחברתו על טנק אחד, מפקד הסנק הגיע לעמדת האש ניסה להכניס את חג"די פנימה, דוא היה
 עב כרט לא נכנס בצריח, ואז המפקד סנקיסטים חסכו מהסנק רוצו חזרה למוצב, הם קפצו מהסנק
 רצו חזרה למוצב.

עמדות השער, עמדה מס' 1 ועמדה מס' 10, ראו שלושה חברה רצים אמרו הרפה התחילה ההתקפה המצרית התחילו לדפוק את החברה שלנו עם המג'די ושותפיו נשכבו על הרצפה וירסי כהן מעמדת השער זיהה שזה מג'די אז הוא צעק להפסיק לירות זה חברה שלנו החברה האלה ניצלו מהוצאה להורג, זה היה השלב הזה.

אני הייתי בעמדה 7 לקחתי את המרגמה 52 הרמתי תאורה למעלה לכל הכיוונים, ראיתי שהעסק רבוע, אמרתי לחברה בכל זאת תנו מכת אש טובה על המיס-בעיקר הדאיג אותי הצד הדרומי מערכי שטום שהוא היה מוסתר ממני, ירו לכיוון ההוא ואז נתתי הוראה עוד פעם לחברה להתקפל חזרה ולעלות במהירות על הטנקים, נתנו לטנקים הוראה לחלק מהטנקים, בדסה לי שאחד או שניים הטארנו בעמדות אש, ואת יחיד הטנקים את השלושה טנקים קירבנו אלינו למוצב, חברה אספו את הנשק הנוסף, את האס.אל.אס., את המכשירי קשר, הכל העלינו על הטנקים ועלינו על הטנקים עשינו התפקד, היה לי עוד איזה קוריוז קטן שהטנק הראשון שהגיע הסתכן בקונצרטניה של עמדת השער, הוא חפש את הגלגל המניע, והיינו די תחת לחץ אפשר להגיד אני הרטב שזה לחץ שיצרנו גם לעצמנו קצת, ועמדה עם מגזרי תייל ועם עוד שני חברה וניסינו לשחרר את הטנק הזה מהקונצרטניה, זו הייתה עבודה פרך שלקחה איזה 10 דקות, הוא הסתכן די טוב, בכל אופן אחרי שבמנו את השלב הזה, העלינו את האנשים על הטנקים, עשינו התפקד, הסתבר לנו ששלושה חברה חסרים לנו, ירדנו מהטנק אני וזוהר, זוהר רץ מימין ואני מטמאל רצנו למוצב בחוף כל התעלות והטענות וזוהר גילה אותם בעמדה 8.

מי זה היו?

36

זה היה דורון, זיר ועוד כחור אחד שלא שמעו שאמרתי להתקפל מהמוצב ועוד שריונר אחד, העלינו את החברה האלה על הטנקים, נענו איזה 500 מטר אחורה, עשינו עוד פעם התפקד, הסתבר שהטר לנו עוד פעם בן-אדם אחד, ואחבלגב, ישבנו והתחלנו לבדוק ממש לפי מיטה מיטה ככונקרים מי ישנו מי איננו הסתבר שכל האנשים שלנו וכולם ישנם ובכל זאת חסר בן-אדם, מה מסתבר שמהצרות טנק שלא היה להם טנק כשהם עלו על אחד הטנקים אז מסקד הטנקים לקח את הנהג הכניס אותו בתור נהג על טנק ואת הנהג שלו שהוא החליט שהוא לא בסדר כל כך שם בצד, ולא דיווח לנו על זה והיה חסר לנו בן-אדם, גילינו גם את האכידה הזאת, ואז יצאנו ארבעה טנקים דרך השדה פוקשים וטנק אחד באכטחה, טנק שזוהר היה עליו יצא דרך הכניס, כשזזנו עוד איזה 500 מטר מהמוצב התחילה הפגזה רצינית ביותר על המוצב, ממש הרעשה חזקה, יכול להיות שכל הזמן הרעשה הייתה כזאת אבל מאחורה זה נראה רציני ביותר העסק הזה כולל תאורה וכולל הכל.

צביקה

אורי כן מגיע השלב של היציאה, יכול להיות ששלב הזה כדאי שאני אעצור אחרי זה נגמור את הסיפור.

מישהו רוצה לספר על כל אותו שלב של ההתארגנות לקראת פינוי המוצב? מה השבתם, שאתם מפנים את המוצב? שוב פעם החזרה לעמדות עם הקולות בערבית ואחר כך חזרה לסנקים? אתם קצת היום פחות פתוחים, מעוז לפניכם, ליטרף, היו קצת יותר פתוחים סיפרו קצת יותר, ספרו קצת מה השבתם ואיך היה.

זרחה אני רוצה קצת לדייק בקשר לפינוי, זה התחיל בערך בשעה 24:00 דיווח יהודה עמר מעמדה מס' 1, אני מוכרח לציין שיהודה עמר היה היחיד שהצלחנו להוציא אותו מחוץ לבונקרים, כדי שיהיה בשטח שלו בחוף העמדה כדי לזהות תנועות מכיוון מזרח. והוא בשעה 24:00 מספר לנו שהוא רואה מצרים עם סירות גומי בקצה של האגם, אני ישנתי אז בחם"ל קיבלתי את הידיעה הזאת, הטורח היה גדול מדי, הוא סיפר לי שהוא רואה אותם בקצה של, יש מן מפרץ האגם יוצא. ונראה לי שהטורח הוא יותר מדי גדול מכדי שיוכל לזהות אותם כלילה חשוך, מצרים בסירות גומי, אבל איך שלא יהיה נתתי לו הודאה לתת מכת אש לכיוון והרבה יותר כדי לתת לו את הכיסחון האישי, הוא נתן מכת אש לכיוון. אחר כך בשעה 24.15 בערך אני קיבלתי, לא קיבלתי הודאה, שטוס הסמח"ס של התסיכה התקטר אלי ושאל אם אנחנו, אם יתנו לנו מקורה לפנות את המעוז אם נצליח לנסוע בכלים שלנו, הסכרתי לו שיש לנו, שהיו לנו שני זחל"מים שהלכו לגמרי אין טעם בכלל להסתכל עליהם, אבל יש לנו מסיטה סנקים שנוכל לנסוע עליהם. הכעיה שלהם זה דלק, כי הסנקיסטים לפני כן דיווחו לנו שיש להם רק חצי בטן דלק והם לא יודעים אם הם יוכלו לנסוע, התכרר שזה לא היה כל כך קשה.

הוא אמר התחילו להתארגן לפינוי. אני הודעתי לכל העמדות להתארגן לפינוי. אז עוד הייתי נאיבי חשבתי שזה פינוי בגלל שכוחותינו רוצים את זה כדי שלא נפריע למלחמה, אז הודעתי לכל כן-אדם בעמדה לקחת איזה חד"ל קטן עם כמה חפצים, יתכן שעוד נחזור, ששהו כזה. בשעה 01:15 הוא הודיע לי, הוא שאל אותי כמה זמן אני חושב שעוד יקח לי לפנות את המעוז, אמרתי לו שנראה לי שכמהירות הגדולה ביותר זה יהיה חצי שעה אז עוד חשבנו על תידלוק סנקים ופינוי כל המכשירים וכלי הנשק, הוא אמר לי שחצי שעה זה יותר מדי זמן, אם אנחנו לא נעשה את זה ברבע שעה זה יהיה מאוחר מדי בשבילנו. זה היה המספט שלו אני זוכר שטוס שזה נראה לי יותר מדי מאיים, הוא שטוס אמר לי אם אתם לא תעשו את זה זה יהיה מאוחר מדי ונראה לי שלפי הדברים שלו השדתי שזאת ידיעה מודיעינית שכוח מצרי נזרץ אלינו, ומפחדים שהם יסגרו לנו את הציר וינתקו אותנו. כי ציר התנועה שלנו אחורה דרך ציר כספי וצירניקה נשאר עדיין פתוח.

אנחנו התחלנו להתארגן לפיבוי במהירות ולנסות לחלק את הסנקים ואז הגיעה ההודעה על קולות בערבית וחשש מפני פשיטה, הרניצו את סכת האם וכמו שבציקה סיפר, ואחר כך העלינו אותם, אבי הפנתה את הפיקוד בקשר לספקד של הסנקים הודעתי לו שהוא צריך לספור מה מספר האנשים שהוא צריך לקבל, לספור אותם על הסנקים ולהתחיל לבסוף והשאר התנהל כמו שבציקה סיפר.

ברנס אתה עוד רוצה להוסיף משהו? יג

אבי הייתי בעמדת שער, וכשהתחילה ההפגזה הכבדה ביום שני אחר הצהריים, אז היה קשה מאוד לסגור את השער וזה היה כל הזמן, הפחדים שלי היו, היות וזה השער וזה המקום הרגיש ביותר וקשה היה לברוק כי היה קשה לגשת לשער לסגור אותו, אז כל פעם שהיתה הפגזה אז התחלפנו אני ועמר ביבינו לרוץ לכיוון השער ולראות מה המצב שם. בין הפסקה להפסקה, אחרי זה אני חשבתי שאולי בעמדה מס' 3 יהיה אפשר שמה לראות יותר טוב, דעתי לעמדה ההיא, זה היה הפעם הראשונה שהייתי שם, היה ליל ירח אז ראיתי את השיחים האלה על המים אבל זה היה בטוח, היה איתי בעצם גם היה לקחתי אותו איתי, והוא גם היה בטוח שאלה סירות גומי, אז לכן אני דיווחתי להם שאנחנו רואים על קו המים סירות גומי ואז התחילה הפרשה.

צביקה לגבי עסק הפיבוי? יג

הפיבוי היה חד וחלק, כשיצאנו לציר כרוניקה הודענו בקשר את מקומנו פחות או יותר, ואז קיבלנו מהסמ"מ כל פעם על איזה ציר ליסוע בעבר ללא אורות, שיבינו שמה עשינו מן איגוף, שנרנו קצת צפונה עלינו מזרחה ואחר כך חזרה דרומה לכיוון הגידי, כל פעם כשנמרנו קטע של ציר דיווחנו לו והוא נתן לנו את הציר הבא כלומר זה היה פיבוי לפי דעתי קלאסי, הוא לא אמר לנו מראש את הציר התנועה על מנת לסנוע מארבי אויב, היה שלב של החבירה באיזור הגידי עם כוחות שלנו הוא הודיע לנו להדליק.

באיזה שעה? יג

זה היה בסביבות 03:30 משהו כזה, הוא הודיע לנו להדליק אורות ולבוע בפול ספיד ובצורה כזאת הנרבו ו עם הכוחות שלנו, אחר כך היה הכל חד וחלק, העלו אותנו על זלדות אחורה וזהו זה.

מישהו רוצה מכם בחורים להוסיף עוד משהו? אם לא נסכם בכמה מילים את הקרב של בוצר.

אז אמנם על בוצר לא עלו כוחות מצריים על גדרות המוצב ולא נלחמם עם האוייב המצרי פנים אל פנים, אבל בסך למעלה מ-72 שעות 90 שעות הייתם בתובים בעיצומה של מלחמה,

כאשר מפגיזים אותכם ונאחד האירועים כבר ניסו ממש לתקוף אתכם עם הסנקים, ואני בטוח שלולא השכל הישר לנצל את הסנקים כחומתים לטווח רחוק ועצם הפגיעה באותו סנק מצרי שאני כמעט בטוח שזה לא טי. 38 או שזה מחסי. 54 55 או 62, או שאולי זה פי. סי. 76, שהוא סנק אמפיבי, אבל מכל מקום עצם היכולת הזאת לעשות את זה ולפגוע בסנק, מפגזי כל ספק, שיבשה למצרים את התכנית לתקוף אותכם, ואני גם משוכנע שעצם זה שהיו אתכם חמישה סנקים ויתכן שהמצרים ראו את זה הם במצבו בשלב מסויים לעלות עליכם, מה גם ש עצם המקום של בוצר הוא לא טול ציר ואין לו את אותה זשיבות, כמו ליסוף לדוגמא שיושב ממש על ציר הגידי. מכל מקום לפי התיאורים שלכם אני חושב שעמדה מה קבוצת לוחמים תחת מבחן רציני מאוד, לא במסך שעה ולא במסך יום אלא במסך מספר ימים ולפי התיאורים שלכם בהתנהגות המפקדים והלוחמים, במילוי כל אותם הדברים של הפיסוק בהכנת התחמושת, בסוי הכלים תוך כרי הירי איום העמדות, וכל הדברים הללו אני חושב שזאת התנהגות לסופת של קבוצת לוחמים בזמן לחימה מפגזי לתת צל"שים ועיסורים, אני חושב שזה בהחלט התנהגות לסופת והנאתם כבוד רב, גם לעצמכם ולכל צה"ל.

כל התיאורים של המפקד ושליכם על החיילים המצריים, לא שאני רוצה להוריד מערכם של החיילים המצריים, כי אני חושב שהם בהחלט נלחמו בגבורה בקו הזה, והם עשו מנצח גדול, אבל אל לנו להפריז בעוצמתם וביכולתם, כי בכל זאת מוצנ כזה בורד עם פחות מ-30 לוחמים ועם כמה סנקים לא השכילו לעלות ולכבוש, אותו חרף העוצמה האדירה שלהם, מלמדת בעד עצמה. עצם זה שגם לא היו לכם בפגעים, אני חושב שזה גם התנהגות מוטעלת מאוד של המפקדים, של הכניסה לבובקרים והיציאה מהבובקרים שזה בהחלט יכולת טובה, והבנה טובה של המפקדים מתי ואיך לאיים את העמדות, אבל זה בלי כל ספק גם יכולת אישית של כל חייל, להיות זריז לשמוע את היציאה לשמוע את השריקה ולמפורש מחסה בהתאם.

בסיכומי של דבר גם לנוכח ההפגזות הכבדות עליכם אני חושב, שגם אצבע אלוהים, למרות שאנחנו, אני לפחות לא דחי, אני חושב שאצבע אלוהים היתה עמכם שאף אחד מכם לא נפגע ויוסי לדוי אפילו הספיק ממש לעזוב את העמדה טרם שהיא חטפה פגיעה ישירה, ובסך הכל גם בדיווחים שלכם שאתם מסרתם לחטיבה ולגדוד, לחמ"ל מה שאתם רואים, אתם כלי ספק מיליתם את אחד התפקידים המרכזיים של המעוז, התפקידים שמטנו מצפים שמעוז תוך כרי לחימה כזאת יבצע, יסרו בתרבים על כוחות, איפה עוברים, על נסיסי פילים וגם דברים שקורים בשטח גם לכוחותיבו, אני חושב שאתם בהחלט מילאתם את התפקיד והחלטה לפנות אותכם נפלה כאשר היה ברור לפיקוד *היה* בורג של חטיבה אוגדה ופיקוד סקו המעוזים רוכזו בפל בידי המצריים,

ואין כל טעם שתשבו עוד במקום שיחייב כוחות גדולים אחר כך לחלץ אותכם. לכן ההחלטה לחלץ אותכם היא בפלה עדיין בזמן ובדיעבד אנחנו רואים שלו אתם הייתם נשארים יוד יונכן שהיו קשיים או שלא ניתן היה יותר לחלץ אותכם כפי שקרה עם מוצבים אחרים. תודה רבה לכם בחורים.